

Archeologienota

Verslag van resultaten bureauonderzoek

Menen Rijselstraat 14 (prov. West- Vlaanderen)

Auteurs: Jeroen VERMEERSCH

Projectcode: 2019G111

Projectcode:	2019G111
Naam erkende archeoloog rechtspersoon:	Monument Vandekerckhove nv
Erkenningsnummer:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
Locatiegegevens:	Menen, Rijselstraat (zie plan in bijlage 1)
Kadastergegevens:	Menen, afdeling 1, sectie E, percelen 711D (zie plan in bijlage 1)
Topografische kaart:	zie plan in bijlage 4
Alle betrokken actoren:	Jeroen Vermeersch (archeoloog) en Philippe Guilbert (contactpersoon initiatiefnemer)
Betrokken personen buiten het project:	nvt
Contact:	info@monument.be; T: +32 51 31 60 80

0 INHOUDSTAFEL

0	INHOUDSTAFEL.....	3
1	BESCHRIJVEND GEDEELTE.....	4
1.1	WETTELIJK KADER	4
1.2	ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.2.1	Vraagstelling	4
1.2.2	Randvoorwaarden	4
1.2.3	Huidige toestand.....	4
1.2.4	Geplande werken.....	5
1.3	WERKWIJZE EN STRATEGIE	9
1.3.1	Motivering onderzoeksstrategie	9
1.3.2	Gebruikt materiaal.....	10
1.3.3	Motivering eventueel afwijkende methodiek	10
1.3.4	Inbreng specialisten.....	10
1.3.5	Algemene wetenschappelijke advisering.....	11
2	ASSESSMENTRAPPORT	12
2.1	LANDSCHAPPELIJKE LIGGING.....	12
2.1.1	Topografische situering.....	12
2.1.2	Landschappelijke situering	13
2.1.3	Geologische situering.....	15
2.1.4	Bodemkundige situering.....	17
2.2	HISTORISCHE BESCHRIJVING.....	19
2.2.1	Algemene historische beschrijving	19
2.2.2	Historische en cartografische beschrijving projectgebied.....	22
2.3	ARCHEOLOGISCH KADER	28
2.4	SYNTHESE.....	31
2.4.1	Verwachtingspatroon.....	31
2.4.2	Afweging verder vooronderzoek	33
2.4.3	Beantwoording van de onderzoeksvragen	34
3	SAMENVATTING.....	37
4	BIBLIOGRAFIE	38
4.1	LITERATUUR.....	38
4.2	INTERNETBRONNEN	38
5	BIJLAGEN	39
5.1	PLANNENLIJST	39

1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1 Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunningaanvraag te Menen, site Rijselstraat 14, waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 300m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Vraagstelling

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er indicaties dat de bodem (deels) verstoord is?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.2.2 Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

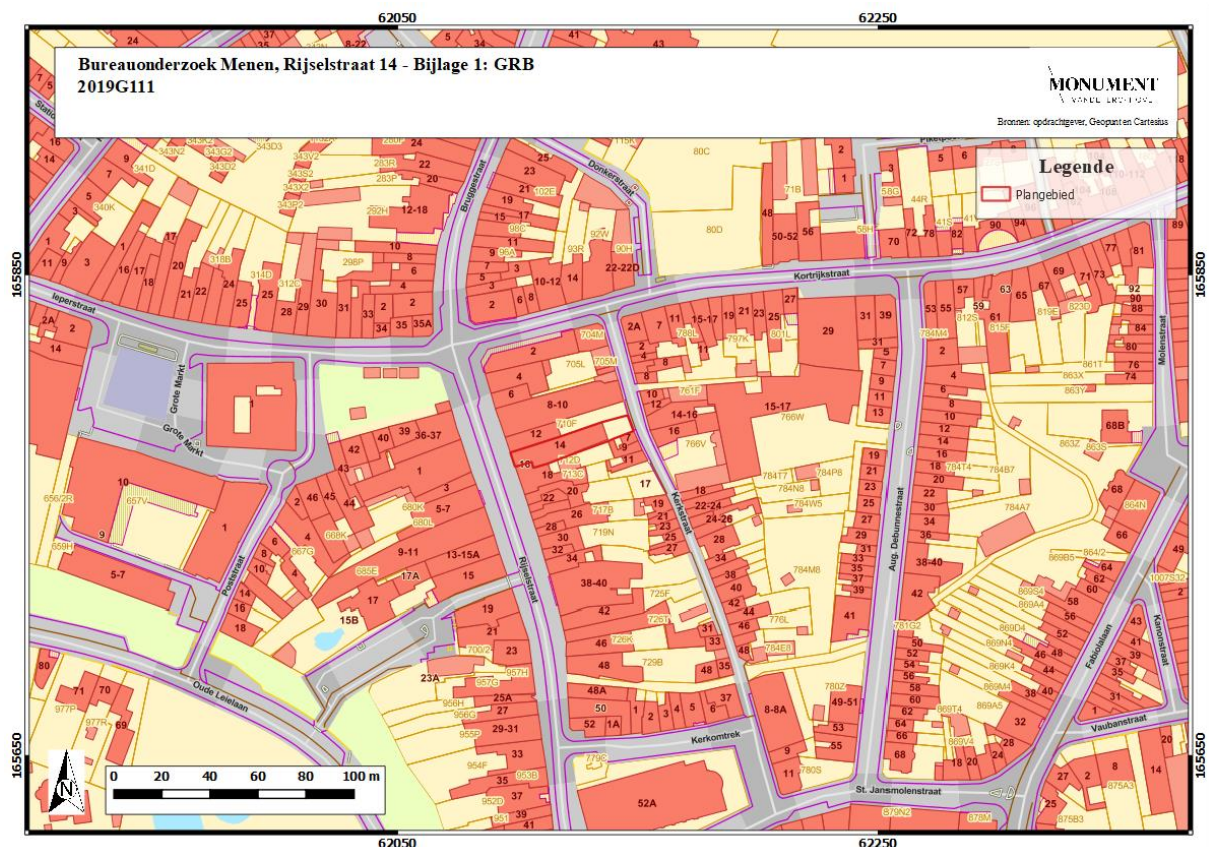
1.2.3 Huidige toestand

Het onderzoeksgebied (ca. 417 m²) is gelegen aan de Rijselstraat 14, nabij het centrum van Menen (provincie West-Vlaanderen). Het terrein bestaat uit perceel 711D. Het terrein is in het westen, aan de Rijselstraat, bebouwd (n° 14: ca. 337 m²). De woonst is onderkelderde (loopniveau op 2,22 m onder het 0-niveau).

Achterliggend, grenzend aan de Kerkstraat, is er een parking aanwezig met een oppervlakte van ca. 80 m², die evenwel ook ten noorden doorloopt op het naastliggende perceel (Rijselstraat 12) en die geen deel uitmaakt van het plangebied. De bebouwing bestaat in het

westen aan de straat uit een woning (ca. 162 m²) met achterliggend, centraal gelegen, een handelspand (opslag) met een oppervlakte van ca. 175 m². Het plangebied beslaat deze zone van één perceel.

Het plangebied ligt in de archeologisch vastgestelde zone Historische stadskern van Menen, wat verder in dit assessment besproken zal worden.¹

Figuur 1: GRB met aanduiding van het plangebied (zie bijlage 1).

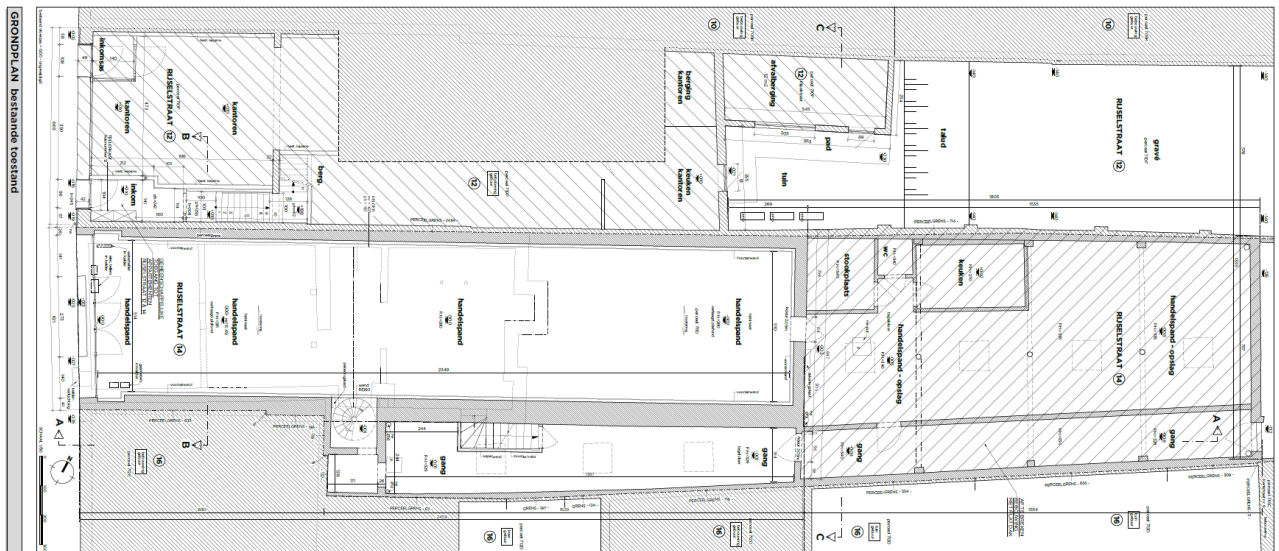
1.2.4 Geplande werken

Binnen het plangebied zal het handelspand van de Rijselstraat 14 verbouwd worden tot handelspand met drie woonegelegenheden.

Van het handelspand aan de straat zal het dak afgebroken worden. Deze wordt vervangen door een plat dak. Op het gelijkvloers zullen -net als op de hogere verdiepingen- een sanitaire afvoer voor de verschillende bovengrondse appartementen geïnstalleerd worden.

¹ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/11907> en <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/140007>

Het achterliggende handelspand voor opslag zal volledig worden afgebroken. Op deze locatie zal een parking aangelegd worden die doorloopt op het terrein van de Rijselstraat 12 (grenzend aan de Kerkstraat). Het terrein wordt er aangelegd in klinkers tegenaan het handelspand en de parking zelf wordt aangelegd in grasdallen. Voor deze aanleg zal een deel van de bodem achter het handelspand worden afgegraven tot een diepte van ca. 140 cm zodat deze gelijk wordt gelegd aan het lager gelegen oostelijke deel van het plangebied. Dit gebeurt over een afstand van ca. 15m. Ter hoogte van het westelijke deel worden drie keerwanden geplaatst op ca. 0,5 m onder het nieuwe loopniveau. Deze afgraving zal een oppervlakte hebben van ca. 135 m².

² Plan aangeleverd door de opdrachtgever.

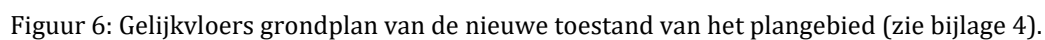
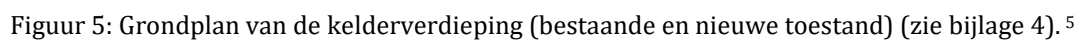
Figuur 3: Voorgevel en verschillende snedes van de bestaande toestand (zie bijlage 3).³

Figuur 4: West-oost snede van de bestaande toestand van het plangebied (zie bijlage 3).⁴

³ Plan aangeleverd door de opdrachtgever.

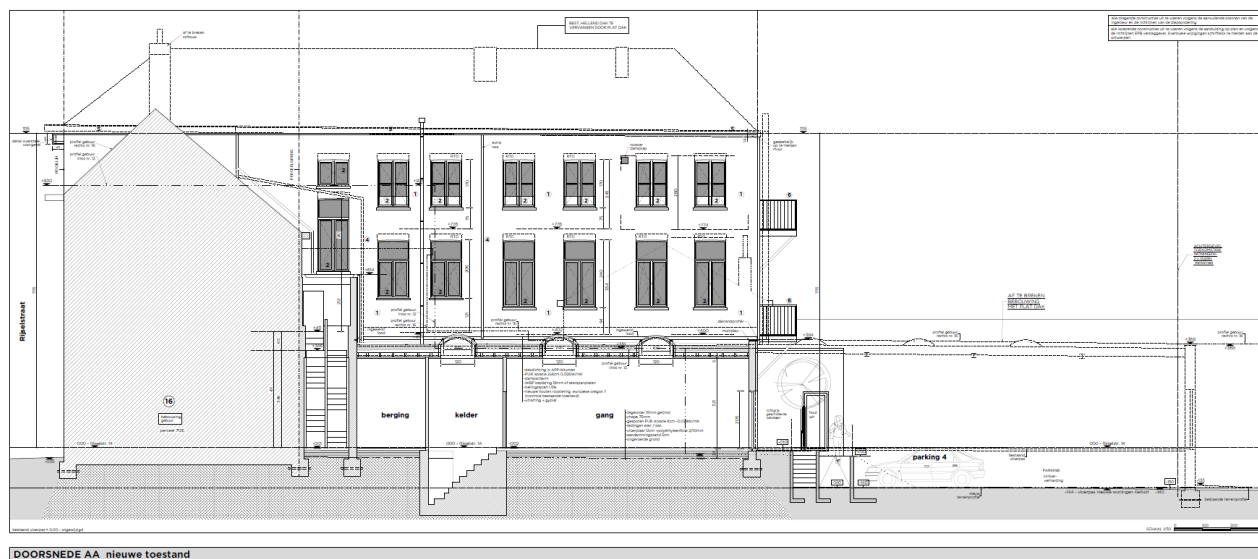
⁴ Plan aangeleverd door de opdrachtgever.

⁵ Plan aangeleverd door de opdrachtgever.

Figuur 7: Voorgevel, achtergevel en snedes van de nieuwe toestand (zie bijlage 5).

Figuur 8: West-oost snede van de nieuwe toestand (zie bijlage 5).

1.3 Werkwijze en strategie

1.3.1 Motivering onderzoeksstrategie

In dit bureauonderzoek wordt getracht een zo duidelijk mogelijk beeld te vormen van de huidige archeologische, historische en landschappelijke kennis van het projectgebied en de omgeving. Dit wordt vervolgens getoetst aan de geplande verstoring van de bodem. Het doel hiervan is te kunnen bepalen of verder archeologisch onderzoek aangewezen is. Om een antwoord te kunnen formuleren op de onderzoeksvragen werden verschillende bronnen geraadpleegd.

Informatie over de afbakening van het plangebied en de geplande werkzaamheden werd aangeleverd via de initiatiefnemer. Om een zicht te krijgen op de huidige archeologische kennis van het plangebied en de gemeente Menen in het algemeen werd de online databank van de CAI (Centraal Archeologische Inventaris) geraadpleegd.⁶ Als aanvulling hierop werden verschillende historische kaarten geraadpleegd via Geopunt⁷, de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie, en via Cartesius⁸, een databank die kaarten bundelt van het NGI (Nationaal Geografisch Instituut), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Langs deze weg werden ook verschillende luchtfoto's bekeken die genomen zijn sinds de jaren '70 van de 20ste eeuw. Op alle kaarten en luchtfoto's werd het plangebied geprojecteerd, om zo tot een duidelijk beeld te komen van het landgebruik gedurende de laatste eeuwen. Geopunt leverde ook verschillende kaarten op die betrekking hebben tot de landschappelijke en bodemkundige ligging van het gebied. Een kadasterplan dat beschikbaar is via de GRB-kaart op Geopunt werd vergeleken met hetgeen beschikbaar is via de CadGIS Viewer van de Federale Overheid.⁹ Een topografische kaart werd verkregen via het NGI.¹⁰

1.3.2 Gebruikt materiaal

Alle nodige informatie werd geraadpleegd via het internet of werd digitaal aangeleverd door de initiatiefnemer. De kaarten die toegevoegd zijn als bijlage werden vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

1.3.3 Motivering eventueel afwijkende methodiek

Niet van toepassing.

1.3.4 Inbreng specialisten

Niet van toepassing.

⁶ <https://cai.onroenderfgoed.be/>

⁷ <http://www.geopunt.be/kaart>

⁸ <http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>

⁹ <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>

¹⁰ <http://www.ngi.be/topomapviewer/>

1.3.5 Algemene wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

Figuur 9: Projectgebied aangeduid op topografische kaart (zie bijlage 6) (bron: www.geopunt.be).

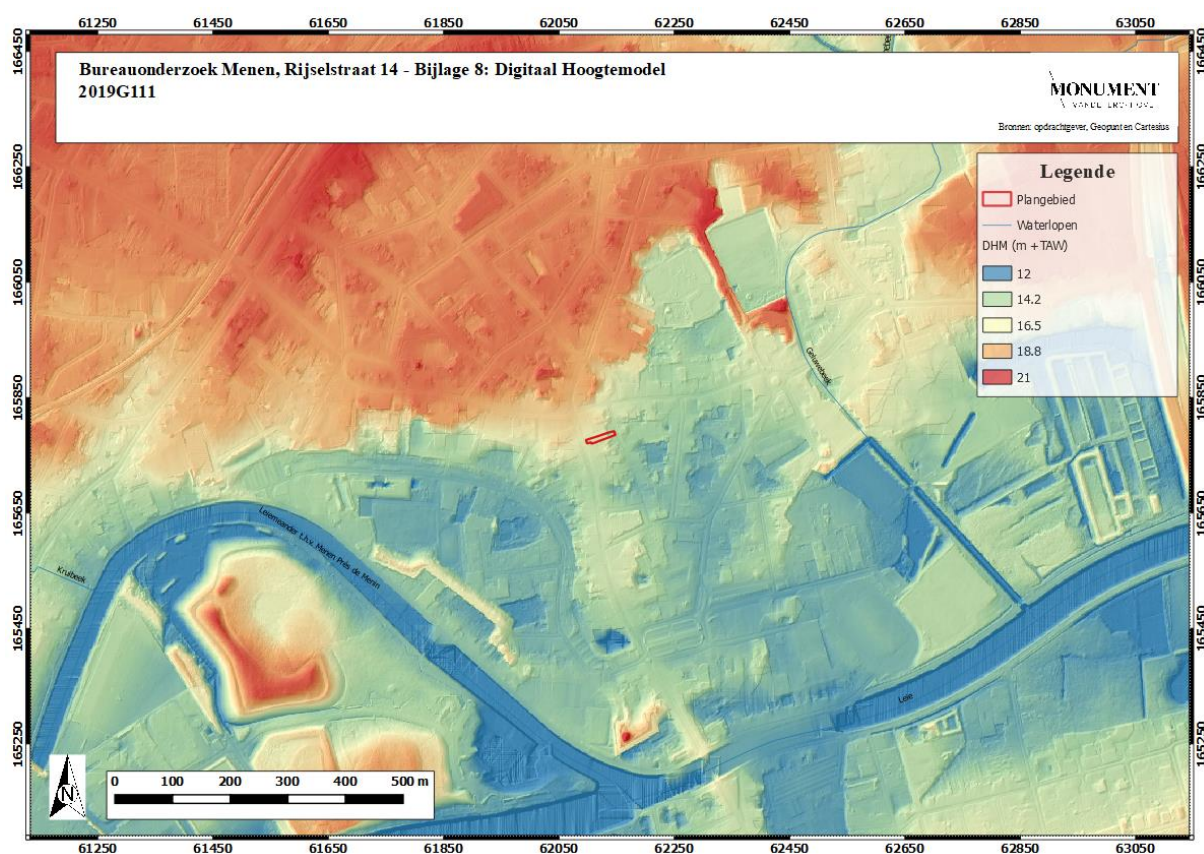

Figuur 10: Projectgebied aangeduid op de luchtfoto uit 2018 (zie bijlage 7) (bron: www.geopunt.be).

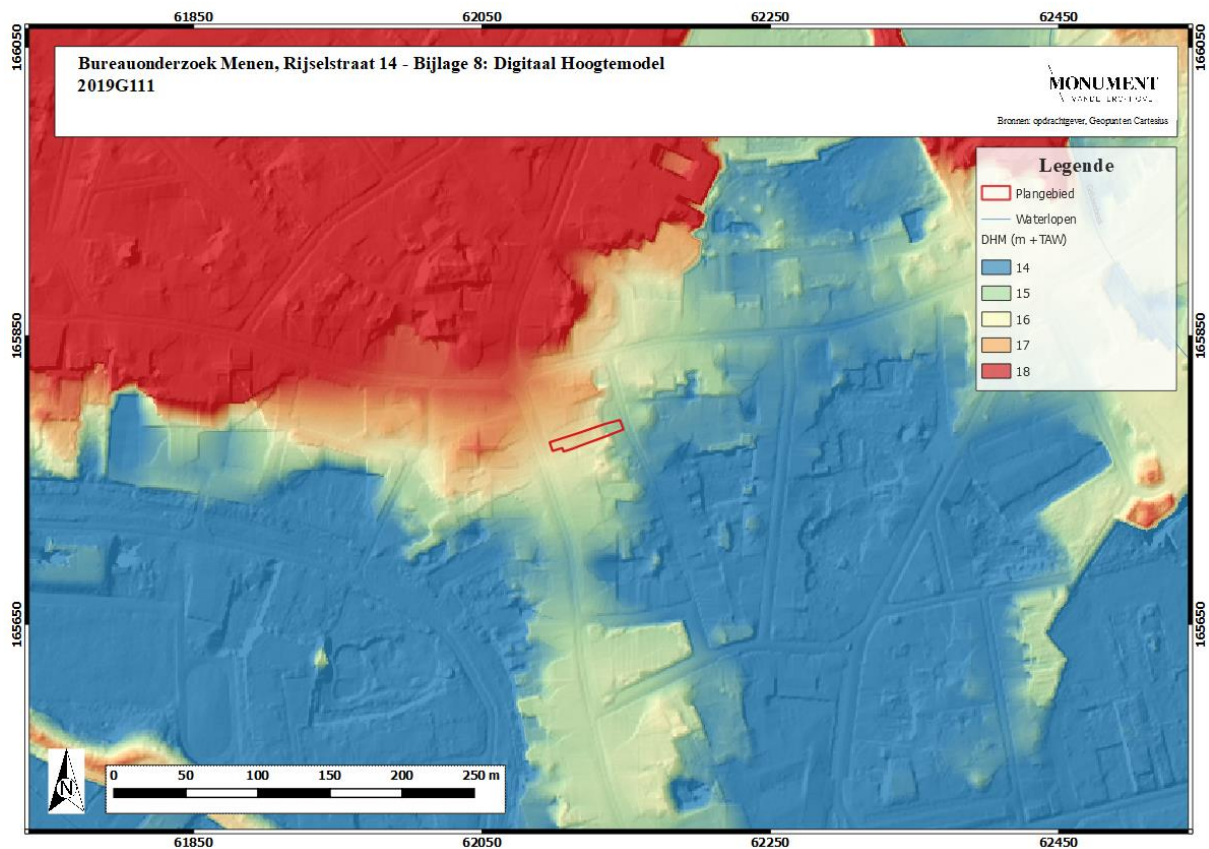
2.1.2 Landschappelijke situering

Menen behoort tot zandlemig Vlaanderen. In de deelgemeente Menen is het reliëf vrij vlak, met hoogtes die schommelen tussen +10m TAW en +20 m TAW. Het helt hier af naar het centrale deel van de stad, waar de Leie stroomt. De stad is dan ook midden in het Leiedal gelegen. De deelgemeentes Lauwe en Rekkem kennen een groter hoogteverloop met hoogtes die schommelen tussen de +10m TAW en +66m TAW. De hoogste punten liggen hier in het oosten en zuiden van de deelgemeenten, met het hoogste punt te Purgatoire (+66m TAW) in het zuiden van de stad (zie Figuur 9). Het projectgebied ligt ten noordoosten van de Leie en kent een duidelijk hoogteverschil. Het plangebied ligt in het westen hoger dan het oosten, er is een duidelijk hoogteverschil te zien. Het westelijke deel, gelegen aan de Rijselstraat, is gelegen op een hoogte van ca. 16m+TAW terwijl het oostelijke deel van het plangebied – waar een deel van de werken zullen plaatsvinden – op een hoogte ligt tussen ca. 15,5 (centraal in het plangebied) en 14,5 m +TAW aan de Kerkstraat (zie Figuur 10 en Figuur 11). Dit hoogteverschil kan te verklaren zijn door de ligging in de Leievallei waar de laaggelegen gronden nat waren en onaantrekkelijk om te wonen. De Rijselstraat die een lange historie heeft is daarentegen hoger gelegen. Mogelijk werd die ooit opgehoogd om langs deze belangrijke as bewoning mogelijk te maken al

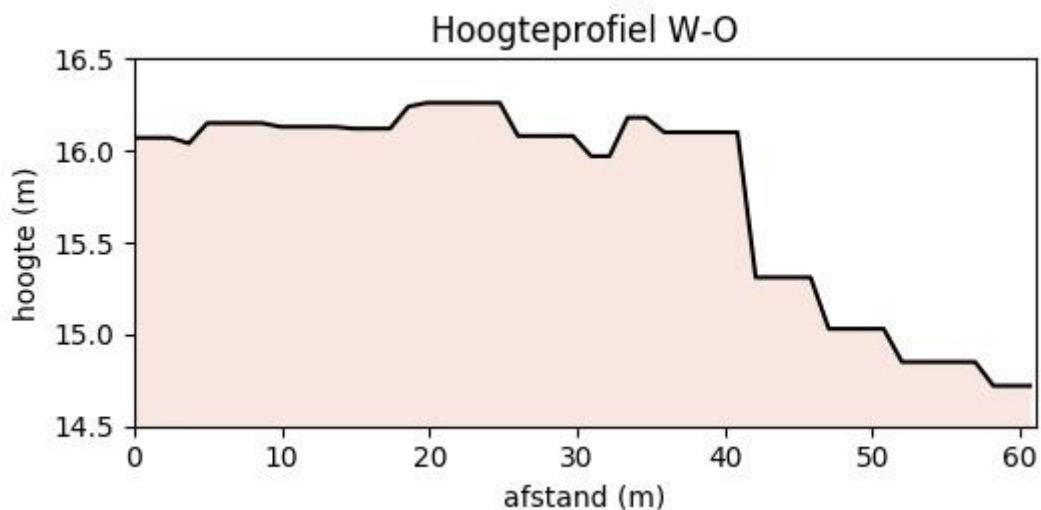
hoorden ook de Rijselstraat en Kerkstraat bij de straten die van oudsher deel uitmaakten van het stratenpatroon van Menen (zie ook verder).

Figuur 11: Projectgebied aangeduid op het Digitale Terreinmodel van Vlaanderen (zie bijlage 8).

Figuur 12: Projectgebied op het Digitale Terreinmodel van Vlaanderen met hoogteverloop (zie bijlage 9).

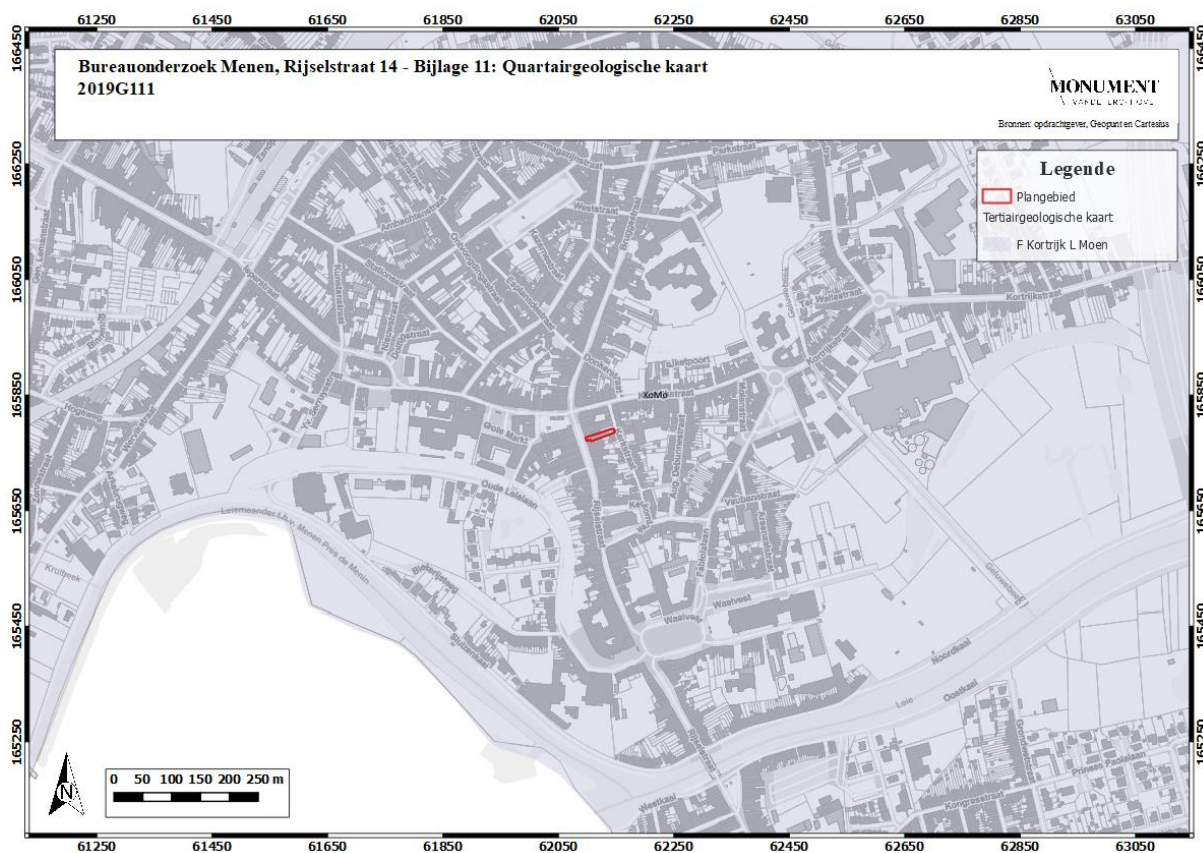
Figuur 13: Hoogteprofiel tussen de Rijselstraat en de Kerkstraat (zie bijlage 10).

De bodemerosiekaart (niet afgebeeld) geeft geen info over het plangebied. In de ruime omgeving, op percelen binnen de Leievallei, blijkt erosie zo goed als afwezig te zijn.

2.1.3 Geologische situering

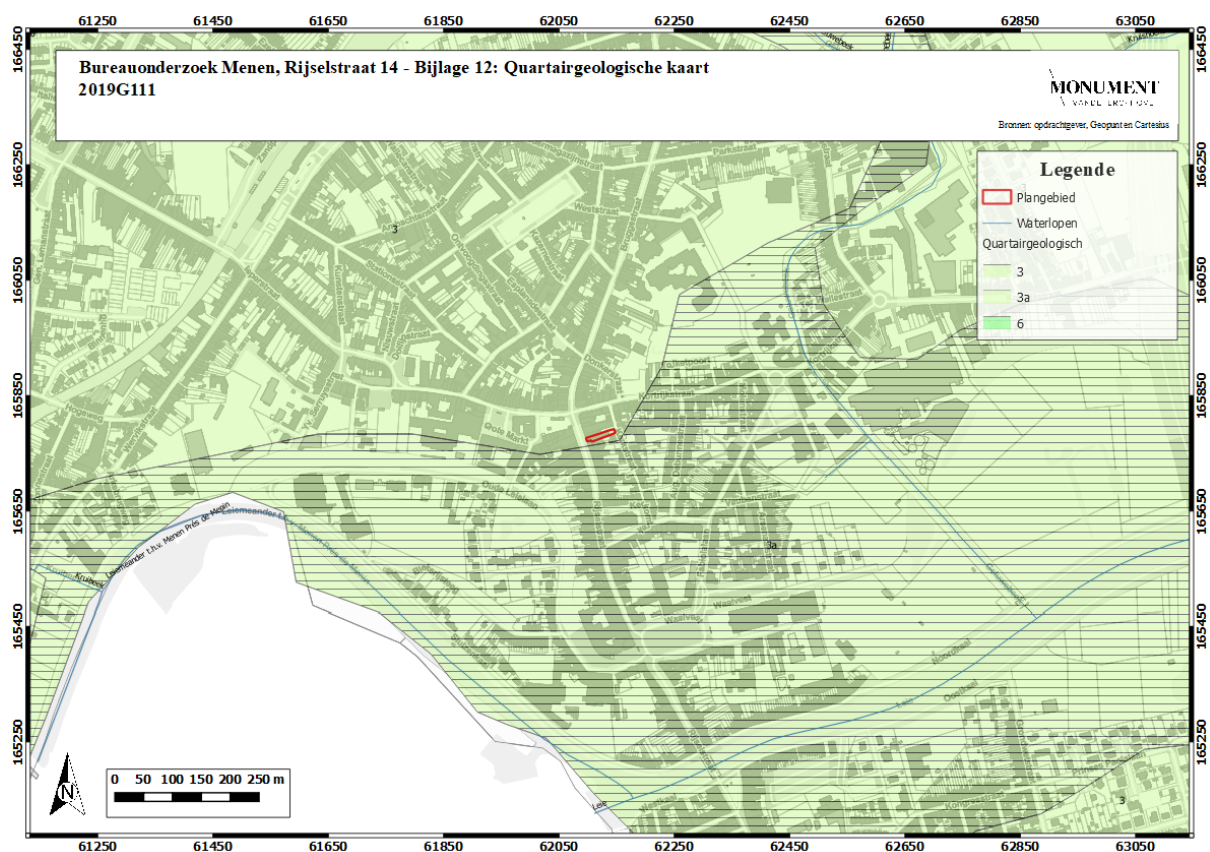
Gezien het plangebied gelegen is tussen ca. 14,5 en 16m +TAW en de tertiaire ondergrond op 5 m-TAW gelegen is wordt deze geologische laag niet verder besproken gezien deze niet relevant is voor het archeologische verhaal en ook niet voor de toekomstige werken.

Tijdens het Quartair werd de zone van het plangebied bedekt met fluviatiele afzettingen. Dit gebeurde tijdens het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen). Later, tijdens dezelfde periode of mogelijk het Vroeg-Holoceen, werden er eolische sedimenten afgezet die bestonden uit zandleem en/of hellingsafzettingen. Deze laatste zijn vermoedelijk afwezig wat blijkt uit de geologische en bodemkundige informatie.¹¹ Net ten zuiden van het plangebied werden er tijdens het Holoceen en mogelijk het Tardiglaciaal (Laat-Weichseliaan) nog fluviatiele sedimenten afgezet. De verspreiding van de meest recente fluviatiele sedimenten komt overeen met de lagere delen in het landschap (zie ook Figuur 9). Op basis van de huidige data is het niet duidelijk of het plangebied, zoals aangegeven op de Quartairgeologische kaart, in de drogere/hoger gelegen zone gelegen is waar tijdens het Holoceen/Tardiglaciaal géén fluviatiele sedimenten zijn afgezet dan wel in de zone dat wél onder invloed was van afzettingen van de Leie.

Figuur 14: Projectgebied aangeduid op een Tertiair geologische kaart (zie bijlage 11).

¹¹ www.geopunt.be

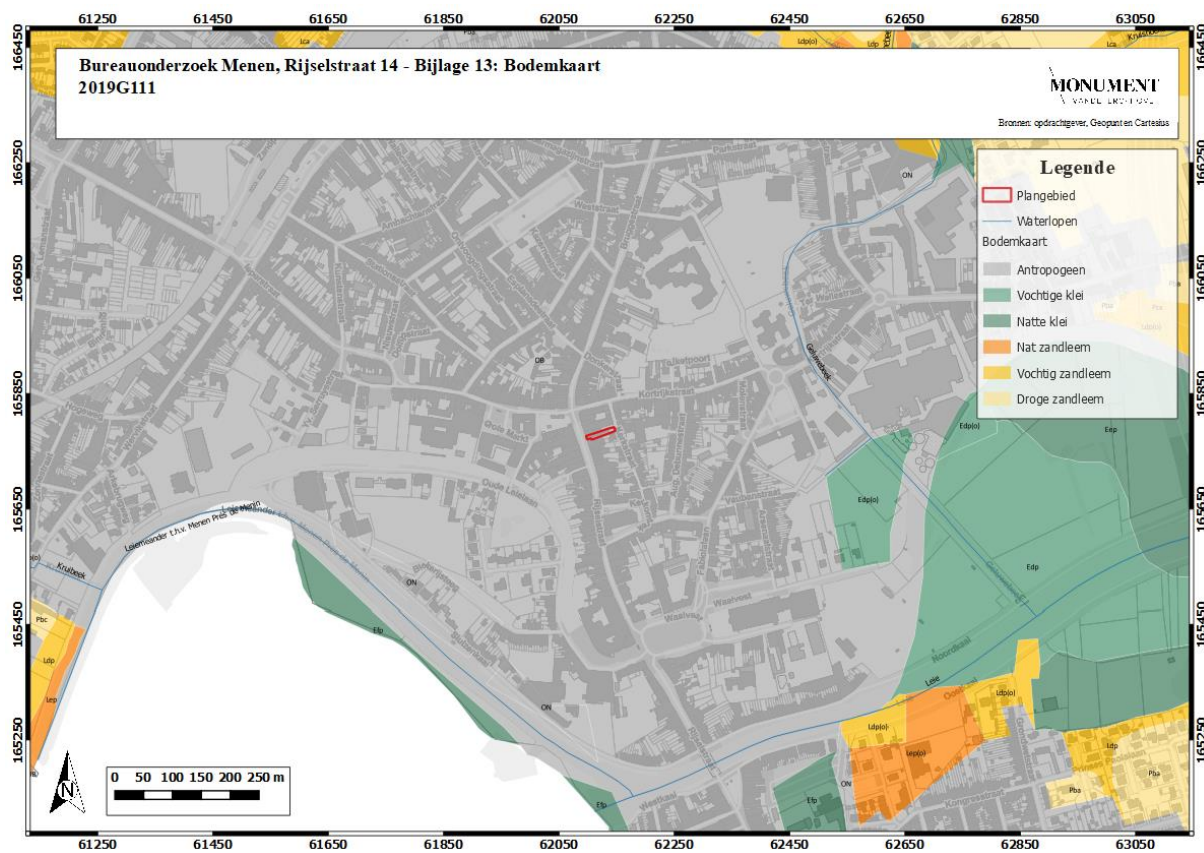
Figuur 15: Projectgebied aangeduid op een Quartair geologische kaart (zie bijlage 12).

2.1.4 Bodemkundige situering

In de geologische sedimenten uit het quartair zijn verschillende bodemtypes ontwikkeld. Gezien de stedelijke ontwikkeling van Menen echter zijn de originele bodems bebouwd. Binnen het plangebied gaat het dan ook om volgend type:

Het bodemtype **OB** is een kunstmatig bodemtype waarbij de natuurlijke bodem sterk verstoord kan zijn door de aanwezige verharding of bebouwing. Hierdoor is het niet altijd mogelijk de natuurlijke bodem te herkennen.

In de ruimere omgeving komen er wel kleibodems voor, waar de percelen in de Leievallei gelegen zijn. Op de hogere delen komen met name zandleembodems voor.

Figuur 16: Projectgebied aangeduid op de bodemkaart (zie bijlage 13).

2.2 Historische beschrijving¹²

2.2.1 Algemene historische beschrijving

De eerste vermelding van de naam Menen dateert uit 867 als “Maininium” of “Maininio”. Over de betekenis van de plaatsnaam is er geen consensus.

Menen is ontstaan op een doorwaadbare plaats aan de Leie en kent zijn oorsprong in een dorpsheerlijkheid die als de “Bruel” bekend stond. Deze lag aan een kruising van de Leie met de Heirbaan die Torhout met Rijsel verbond.

De kern van de eerste nederzetting lag in de nabijheid van de Leieovergang, ongeveer ter hoogte van het huidige kruispunt van de Oude Leielaan met de Waalvest en de Rijselstraat. Er zijn voldoende aanwijzingen dat deze heerlijkheid een motte met neerhof betrof, waarop ook de kerk (de Sint-Vedaskerk) en het “Passantenliedengasthuis” gesitueerd was. Tot 1288 werd de heerlijkheid bestuurd door de familie van Menen. De heerlijkheid telde omstreeks 1270 een 80-tal huizen.

Vanaf 1298 viel Vlaanderen onder het bewind van de Franse koning. De heerlijkheid van Menen werd, in naam van Filips de Schone, in leen toe aan ridder Willem van Mossere. In 1305 kwam de heerlijkheid, die vrij snel groeide door de gunstig gelegen economische positie, weer in grafelijke handen terecht. De economische bloei nam een aanvang in 1351, na het toekennen van de stadsrechten door Lodewijk van Male, heer van Menen. De stad verkreeg de toestemming tot de oprichting van een lakenproductie en een stapelplaats voor woldraad. De heerlijkheid ontwikkelde zich binnen afzienbare tijd tot een gereputeerde lakenstad, waarin ook de brouwerijnijverheid aan belang won. De stad vormde een tegengewicht voor steden zoals Kortrijk en Gent. In 1353 echter werd geconstateerd dat de wolstapelplaats te Menen geen optimale ligging kende en de stapelplaats verhuisde vervolgens naar Moorsele, dichterbij het platteland.

Sinds de 15e eeuw kende de lakennijverheid, ook deze te Menen, een zware terugval. Ondanks de zware stadsbrand van 1488 kende de nijverheid terug een bloeiperiode. Menen behoorde politiek en administratief tot het graafschap Vlaanderen en daarbinnen tot de kasselrij van Kortrijk die was onderverdeeld in vijf roeden, waaronder die van Menen, met de stad Menen als hoofdplaats. De roede had bestuurlijke en rechterlijke macht over vijftien omliggende gemeenten. Daarnaast kende Menen ook een stedelijk bestuur, bestaande uit een stadsmagistraat en zijn schepenen.

De eerste helft van de 15e eeuw werd gekenmerkt door de oprichting en de heropbouw van verschillende gebouwen, onder meer het Sint-Jorishospitaal. De oude Sint-Vedaskerk werd gesloopt en in 1454 wordt de nieuwe kerk opgetrokken. De motte van de herenburcht werd afgegraven, de grachten gedempt en het terrein bebouwd. De stad breidde zich uit naar het noordwesten, richting Grote Markt, en ontwikkelde zich rond het kruispunt van de oude baan

¹² AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2019: Menen,
<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121790> en 140007 (geraadpleegd op 27 augustus 2019).

Brugge-Rijsel met de baan Kortrijk-Ieper. De oude stadskern lag op de linkeroever van de thans gedempte Leiearm langs de as Ieperstraat-Grote Markt-Rijselstraat-Kerkomstrek en Kerkstraat. In 1488 werd de stad geplunderd door de troepen van Frederik III, omdat het in opstand was gekomen tegen het gezag van Maximiliaan van Oostenrijk.

In 1548 was Menen een stad zonder vestingen bestaande uit een 20-tal straten. Het centrum had een tamelijk dicht stratennet terwijl vooral op de uiteinden van deze straten een aantal gronden onbebouwd waren. De stad had vaak te lijden onder militaire acties, dit door haar ligging op de grens tussen de kasselrijen van Kortrijk en Rijsel, door haar economisch belang en door de strategische waarde van de brug tussen Menen en Halewijn.

Op 9 mei 1548 werd Menen geteisterd door een stadsbrand. Keizer Karel vaardigde de nodige financiële tegemoetkomingen uit om de stad te helpen. Na 1560 onderging het stadsbeeld verschillende veranderingen door het optrekken van enkele openbare gebouwen zoals de lakenhal, het stadhuis en het vleeshuis. Tijdens de beeldenstorm werden zowel het Sint-Jorishospitaal en de Sint-Vedastuskerk geplunderd. Na de stadsbrand werd het marktplaats vergroot. Tussen de Markt en het Nieuwhof werd in 1567 de Vismarkt opgericht.

Daar waar de brouwnijverheid in de 14e en 15e eeuw voornamelijk in de lokale behoefte voorzag, groeide deze enorm tijdens de 16e eeuw. Het succes kan verklaard worden door de ligging aan de Leie die de aanvoer van graan en turf vergemakkelijkte.

In 1576 kwamen de 17 Provinciën in opstand tegen de Spaanse bezetting. De stad werd ingenomen door de Malcontenten onder aanvoering van Emmanuel de Lalaing, baron van Montigny. Menen bleef in hun handen tot 22 oktober 1579, wanneer de stad vanuit Kortrijk door Schotse troepen werd heroverd en opnieuw bij de Staten-Generaal werd gevoegd. In 1582 werd Menen bevrijd door Spaanse troepen onder leiding van Alexander Farnese.

Tijdens de eerste helft van de 17e eeuw bleef Menen gespaard van oorlogen en plunderingen. In deze periode werd het Kapucijnenklooster gebouwd aan de westelijke stadsrand. In 1635 verklaarde Frankrijk de oorlog aan Spanje. De oorlog, die duurde tot 1678, werd uitgevochten in Picardië en Artesië, maar vanaf 1644 in Vlaanderen. Menen, tot dan toe in Spaanse handen, werd in 1645 ingenomen door het Franse leger. Datzelfde jaar werd de stad geplunderd door de Spanjaarden, maar in 1658 werd Menen opnieuw Frans bezit. Door de Vrede van de Pyreneeën werd de stad opnieuw bij de Spaanse Nederlanden gevoegd. In overtuiging van deze definitieve vrede werden de verdedigingswerken afgebroken en bleven enkel de stadspoorten overeind. De oorlog tussen Frankrijk en Spanje kende echter nog een nasleep met de 'Devolutieoorlog' in 1667-1668. Door het verdrag van Nijmegen in 1678 werd Menen van de kasselrij Kortrijk losgemaakt en opnieuw Frans grondgebied. Om invallen tegen te gaan, werden tussen 1679 en 1689 de vestigingsmuren aangepast aan het ontwerp van Vauban.

In het begin van de 18e eeuw zorgde de Spaanse successieoorlog (1702-1723) ervoor dat Menen nogmaals werd belegerd. In 1706 trokken de geallieerde troepen onder leiding van de hertog van Marlborough door Vlaanderen. De belegering van Menen begon op 24 juli 1706. Op 22 augustus capituleerde de stad en werden de Franse legers verdreven. Met de vrede van Utrecht in 1713 werd Menen toegevoegd aan het Oostenrijks grondgebied. Door het

Barrièretracé van 1715 werden in Menen Hollandse troepen gelegerd om een Franse uitval te voorkomen. Met de Oostenrijkse successieoorlog (1740-1748) verklaarde Frankrijk de oorlog aan Oostenrijk en trok het de Nederlanden in. Op 30 mei 1744 werd gestart met een systematisch bombardement van Menen dat op 4 juni eindigt. Eén dag later doet Lodewijk XV zijn intrede in de stad en werden de militaire gebouwen afgebroken.

Door het verdrag van Aken (1748) worden de Zuidelijke Nederlanden opnieuw onder Oostenrijks bewind geplaatst.

Tussen 1792 en 1794 verwisselde Menen opnieuw verschillende malen van bezetter. Op 18 juni 1792 werd het veroverd door Franse troepen onder leiding van maarschalk Luckner, die vanuit Menen ook Kortrijk onderwierp. Op 29 juni werden de Fransen opnieuw verdreven door de Oostenrijkse troepen.

In 1793 werd Menen afwisselend bezet door Fransen, Oostenrijkers, Hollanders, opnieuw Fransen en opnieuw Oostenrijkers. Menen werd in april 1794 opnieuw zwaar geteisterd door een Frans bombardement vanuit Halewijn. Er was zware schade, ook aan het stadhuis, belfort en de Sint-Vedastuskerk. De vestingen werden grotendeels platgebombardeerd.

Economisch kent Menen een korte bloeiperiode na 1748. De steenweg Kortrijk-Menen werd aangelegd en de aarden weg Menen-Roeselare-Brugge werd heraangelegd. Hierdoor steeg de economische activiteit waardoor op zijn beurt druk gebouwd werd in de stadskern.

Menen zal Frans grondgebied blijven tot in 1814, waarna de Hollandse periode aanbrak. Na het congres van Wenen in 1815 werden een aantal steden aan de grens met Frankrijk versterkt als voorzorgmaatregel. Hierdoor werd Menen opnieuw voorzien van vestingen. De Hollandse periode kenmerkte zich verder door actieve heropbouw van onder meer de Sint-Vedastuskerk. De ontmanteling van de vestingen en de bevolkingsaan groei had het bewoningspatroon in de tweede helft van de 19e eeuw ingrijpend gewijzigd. De stad werd beter aangesloten op het wegennet en er werd aandacht besteed aan stedelijk comfort.

In de 19e eeuw beschikte Menen niet over een bloeiende industrie. Wel was de stad een ideale uitvalsbasis naar Franse industriesteden en bleef de stad het belangrijkste productiecentrum van de tabak verwerkende nijverheid in de Leiestreek.

Deze economische heropbloei kent een einde door het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog. Menen werd in 1914 bezet door Duitse troepen waarbij de stad moest instaan voor de kazernerij van de soldaten en een verzamelpunt werd voor nieuwe troepen. Twee Ortskommandaturen werden opgericht en verschillende gebouwen werden opgeëist voor militaire doeleinden.

Menen had enorm te lijden onder het oorlogsgeweld en na de oorlog was de woningnood groot. De stad moest beroep doen op overheidssubsidies in het kader van de wederopbouw. Langs de belangrijkste verkeerswegen verscheen er lintbebouwing. De Leie werd in 1921 gedeeltelijk rechtgetrokken. De rivier werd vertakt in een oude en nieuwe Leiearm. De oude werd gedempt in 1923 waardoor het huidige Waalvest ontstond.

De tweede wereldoorlog betekende ook een breekpunt, met betere en snellere verbindingen tussen de steden en de mechanisatie van de landbouw. In 1947 bereikte de bloei van de stad een hoogtepunt. Bijna de helft van de actieve bevolking werkte buiten de stad, een groot deel in Frankrijk. In 1962 daalde de pendelarbeid en kende de bevolking een lichte terugval.

2.2.2 Historische en cartografische beschrijving projectgebied

Specifiek voor het plangebied zijn er weinig bronnen die meer info geven over de bewoningsgeschiedenis van deze zone. Wel is geweten dat zowel de Rijsel- als de Kerkstraat vermeld zijn op het einde van de middeleeuwen. De Kerkstraat is aangelegd in 1455-1456 en bijgevolg ook te zien op de kaart van Jacob van Deventer uit ca. 1545 (zie Figuur 17). De oudste vermelding van de Rijselstraat gaat terug tot 1571 maar de straat zelf is ook al te zien op de kaart van van Deventer.

Figuur 17: Projectgebied aangeduid op een detail van de kaart van Jacob van Deventer (c. 1545) (zie bijlage 14).¹³

De zone van het plangebied is ook te zien op latere kaarten tot in de 18de eeuw al geven die net zoals bij de kaart van Jacob van Deventer weinig detail buiten het feit dat de zone bebouwd moet geweest zijn.

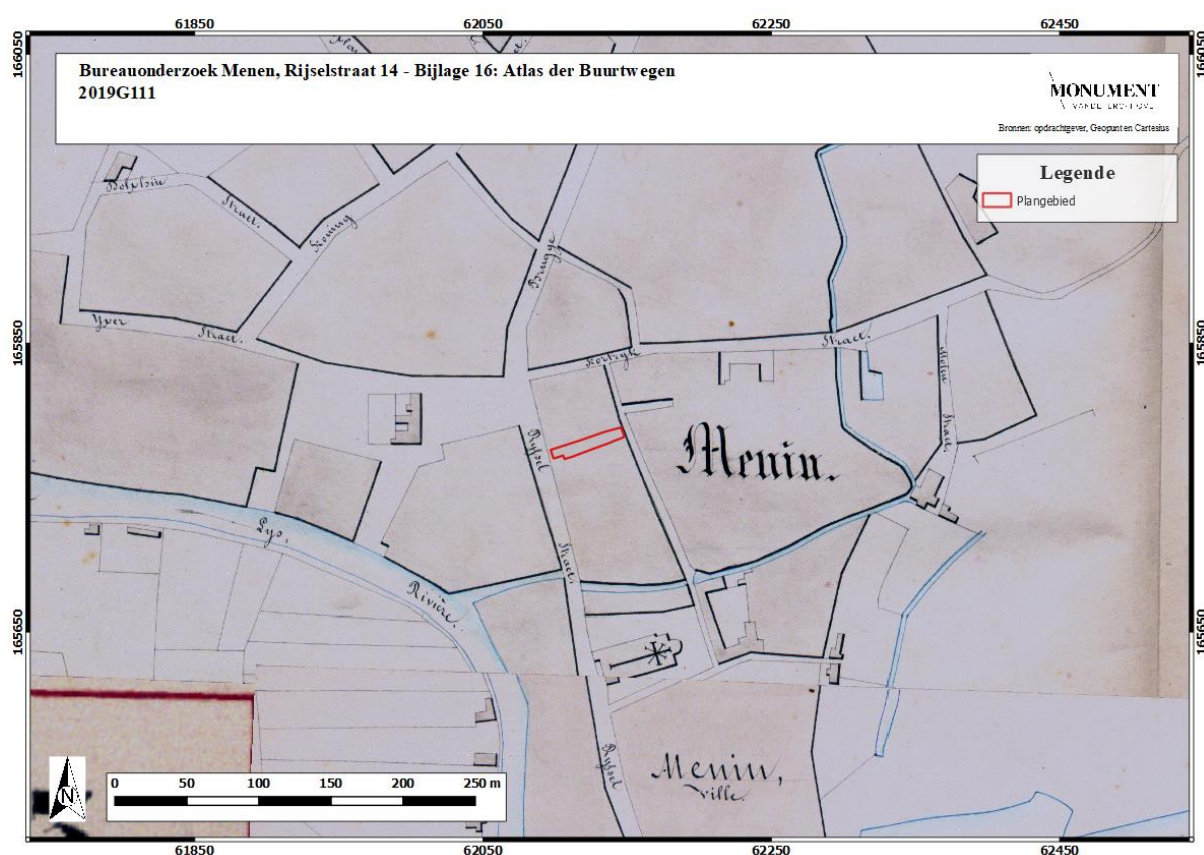
¹³ <http://bdh-rd.bne.es/viewer.vm?id=0000043514>

Op de Ferrariskaart (1770-1778) is het terrein als een bebouwde zone met tussenliggende tuinen aangeduid.

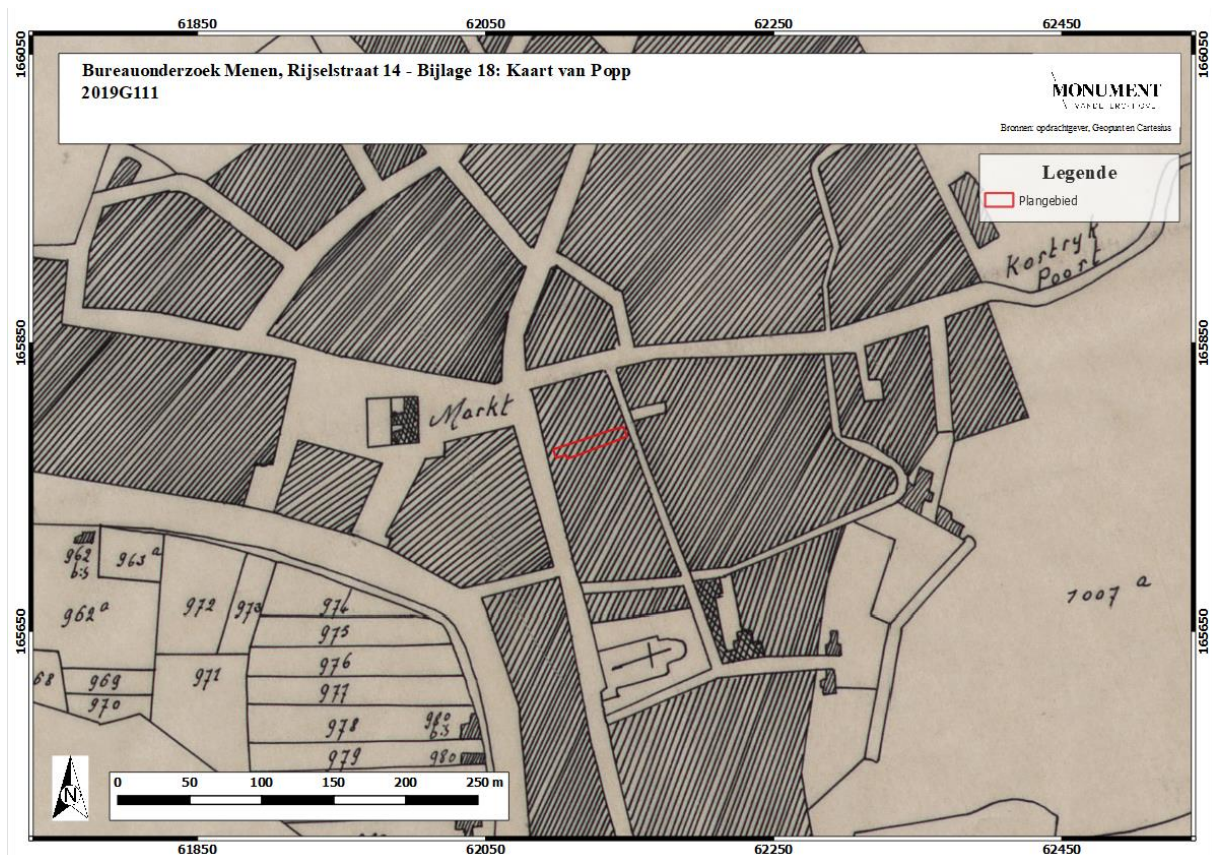
Figuur 18: Projectgebied aangeduid op de Ferrariskaart (1771-1778) (zie bijlage 15).

De Atlas der Buurtwegen geeft een veralgemeend beeld weer van het plangebied. Het terrein was in elk geval in een bebouwde zone gelegen. Of er ook tuinen aanwezig waren is bijvoorbeeld niet te zien.

Figuur 19: Projectgebied aangeduid op de Atlas der Buurtwegen (1841) (zie bijlage 16).

Op de kaart van Popp (1842-1879) is te zien dat de overeenkomst met de Atlas der Buurtwegen groot is. Het gebruik van het plangebied is ook hier niet duidelijk.

Figuur 20: Projectgebied aangeduid op de Kaart van Popp (1842-1879) (zie bijlage 18).

Op de kaart van Vandermaelen (1846-1854) is eenzelfde beeld te zien als bij de vorige kaarten. Het geeft een zeer veralgemeend beeld. Wel is de nieuwe vesting rond de stad duidelijk te zien en is het plangebied centraal in het centrum gelegen.

Figuur 21: Projectgebied aangeduid op de Kaart van Vandermaelen (1846-1854) (zie bijlage 17).

Op de site Cartesius.be staan verschillende kaarten die de periode ca. 1850-1970 overbruggen maar deze geven onvoldoende bijkomende informatie over de bebouwing, net zoals het geval was bij de voorgaande kaarten. Dit geldt overigens ook voor de luchtfoto uit 1971 die te onnauwkeurig is om hier op te nemen en te beschrijven.

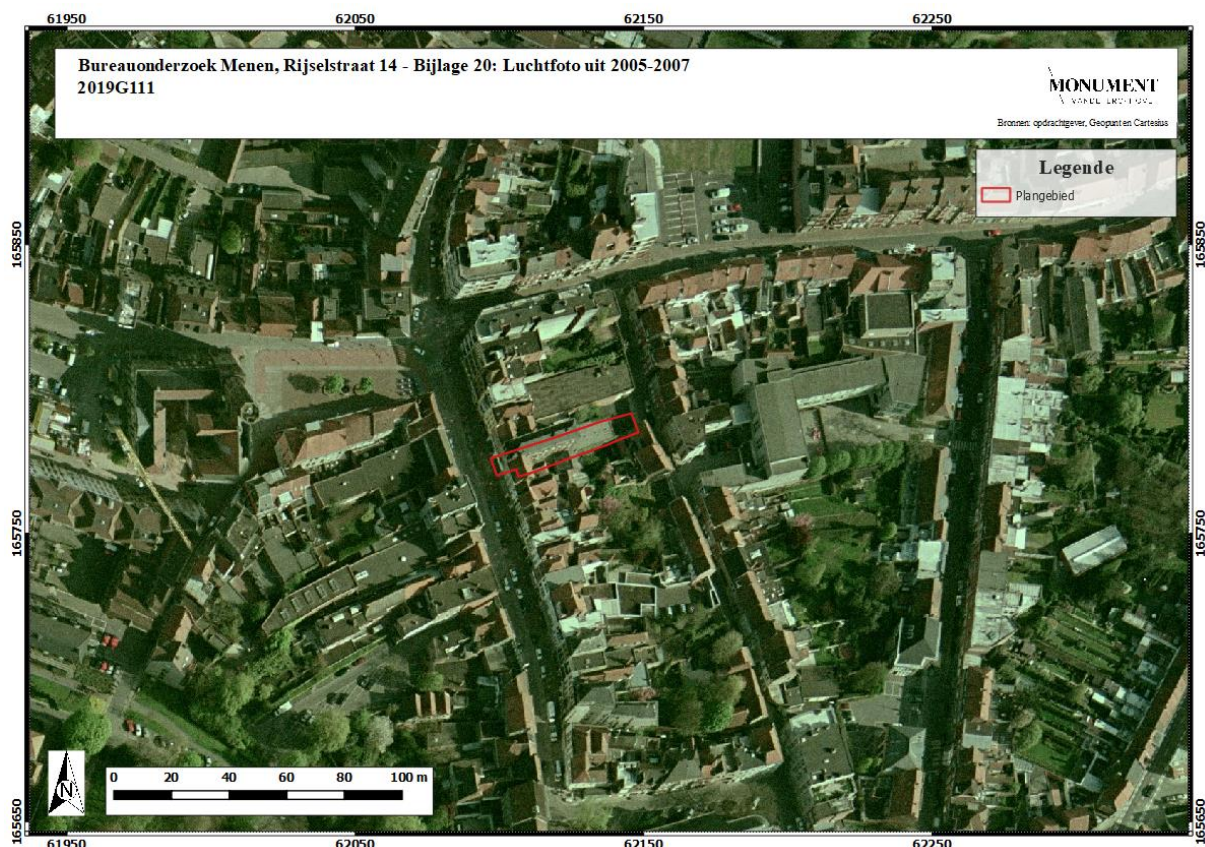
Voor een duidelijk beeld dient men de luchtfoto uit 1990 te raadplegen. Daarop is de huidige bebouwing (de woning n° 14) te zien evenals bebouwing aan de Kerkstraat waar nu de parking gelegen is. Bekend is dat de woningen aan de Kerkstraat 5-9 een samenstel was van drie woningen met een 19de eeuwse uitzicht, vermoedelijk met een oudere kern.¹⁴

¹⁴ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/55859>

Figuur 22: Projectgebied aangeduid op een luchtfoto uit 1990 (zie bijlage 19).

De bebouwing aan de Kerkstraat lijkt in de periode 2000-2005 afgebroken te zijn. Op de onderstaande luchtfoto is te zien dat de zone aan de Kerkstraat is omgevormd tot open terrein/parking. De overige delen van het plangebied zijn ongewijzigd gebleven.

Figuur 23: Projectgebied aangeduid op een luchtfoto uit 1990 (zie bijlage 20).

2.3 Archeologisch kader

Binnen de contouren van het projectgebied zelf werd nog geen archeologisch onderzoek verricht. Binnen de straal van 500m werden wel meerdere meldingen op de Centraal Archeologische Inventaris opgetekend (zie *Figuur 35*). Verder zijn de twee naastgelegen gebouwen opgenomen in de inventaris onroerend erfgoed. Rijselstraat 10 heeft een vroeg-18de eeuwse gevel die beschermd is als monument. Die gevel was oorspronkelijk breder en moet dus deels op het perceel van n°12 gestaan hebben.¹⁵ Nummer 14 in de Rijselstraat (dus het plangebied zelf) en de achterliggende 5-9 in de Kerkstraat was een samenstel van drie woningen met 19de eeuws uitzicht, vermoedelijk met oudere kern. Deze locatie is vastgesteld als bouwkundig erfgoed.¹⁶ De Kerkstraat 3 (?), aan de achterzijde van Rijselstraat 12, is daarenboven opgenomen in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI ID 75581). Op deze locatie is bekend dat er een 17de eeuwse bakstenen eenlaagswoning heeft gestaan die later door brand werd verwoest. Rond het jaar 2000 werd de bebouwing afgebroken waarbij de aannemer ook de oudere onderliggende resten verwijderde. Een regionaal amateur

¹⁵ <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/55993>

¹⁶ <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/55859>

archeoloog heeft toen aardewerk materiaal aangetroffen dat scherp te dateren was rond 1200. Buiten deze resten werden geen andere structuren meer aangetroffen. Men kan daarbij echter wel verwachten dat er een doorlopende bewoning sinds 1200 kon geweest zijn op deze locatie, mogelijk dus binnen het aanpalende plangebied.¹⁷

Door de ligging van het plangebied langsheen de Rijselstraat konden we reeds uit de historische kaarten opmaken dat het projectgebied gelegen is aan de rand van de historische binnenstad waarbij de Rijselstraat de oostelijke rand vormde. De oudste vermelding van de straat gaat terug tot 1571¹⁸ maar de bewoning kan dus nog 370 jaar of meer teruggaan.

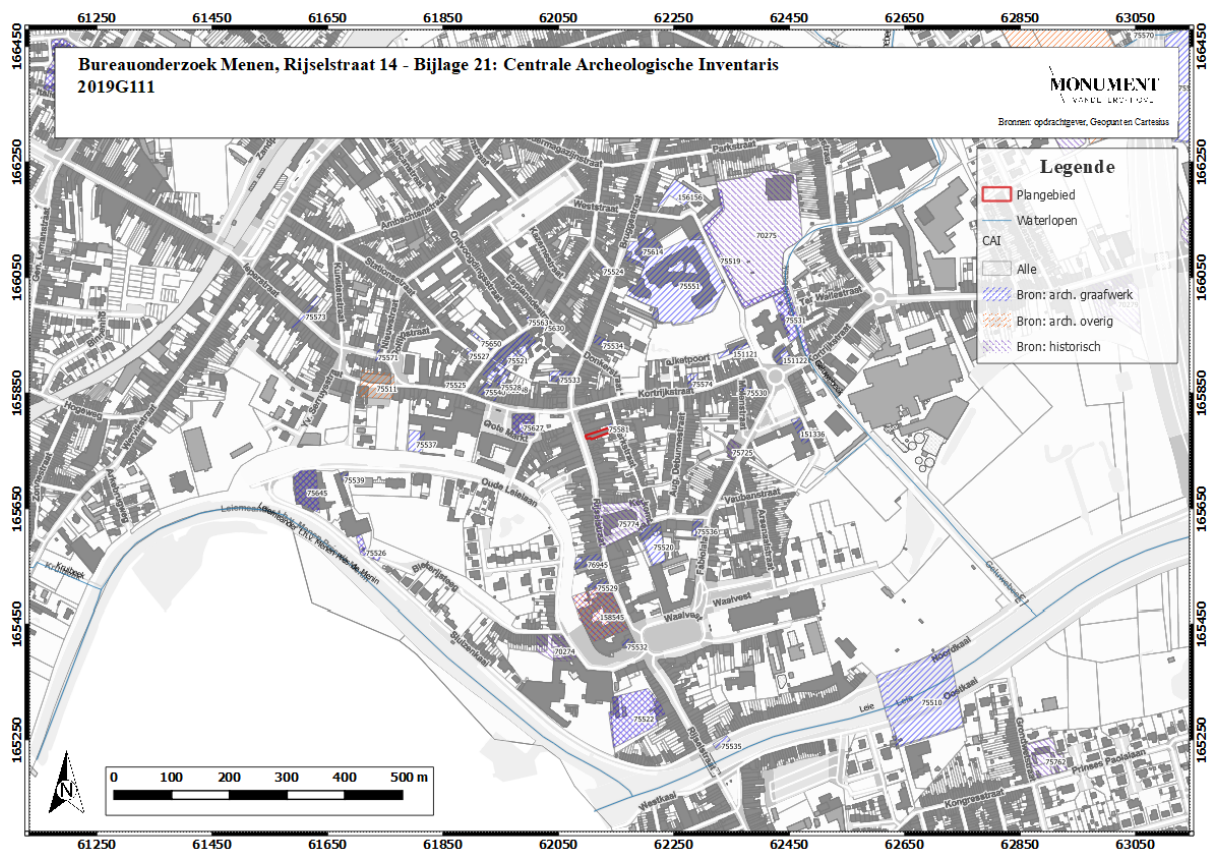
In de omgeving van het projectgebied bevinden zich voornamelijk resten van de verdedigingswerken van de stad uit de middeleeuwen, vroegmoderne en moderne periode. Dit moet niet verwonderlijk heten, aangezien het projectgebied zich op de grens van de historische stadskern bevindt. In de omgeving van het projectgebied kunnen we volgende meldingen noteren:

- **CAI 70274:** De Leiemolen. In 1255 werd al gewag gemaakt van een watermolen aan de Leie. In 1457 werd gestart met de bouw van een nieuwe watermolen. Het is niet duidelijk of deze op dezelfde plaats staat als de oude molen.
- **CAI 75532:** Schippershof. Het oudste gebouw werd in de 16e eeuw opgetrokken in baksteen en heeft een afwijkende oriëntatie van het huidige Schippershof. Er werd een vloer met rode, niet geglazuurde tegels aangetroffen. In de 18e eeuw werd dit gebouw vervangen door het nog bestaande gebouw dat is aangezet op een fundering van grote krijthoudende kalksteenblokken. Bij opgravingen in 1994 werden verder nog bouw materiaal (baksteen, daktegels, natuursteen...) en ceramiek (bruinrood aardewerk, steengoed, majolica, pijpfragmenten...) gevonden.
- **CAI 158545:** Sint-Jansgasthuis. Gasthuis gewijd aan Sint-Joris, eerste vermelding in 1273, toevluchtsoord voor voorbijtrekkende pelgrims. In 1736 werd deze functie beëindigd toen onderwijs en ziekenverzorging de hoofdactiviteit werd. Van de oorspronkelijke gebouwen blijkt niet veel te resteren, wel aardewerkvondsten uit de late Middeleeuwen.
- **CAI 75529:** Huis Delphine. Bij de sloop van de woning werden aardewerkvondsten aangetroffen, Delftse muurtegels en andere versierde tegels.
- **CAI 76945:** Rijselstraat 53. Begeleiding van werkzaamheden bracht een 18e-eeuwse waterput met uitzonderlijke vulling aan het licht. Het betreft bedrijfsafval van de groothandel voor pasteibakkers.
- **CAI 75774:** Sint-Vedastuskerk. Eerste vermelding in 1087. De kerk werd verschillende malen beschadigd en hersteld en kreeg zijn huidige vorm in de 19e eeuw.

¹⁷ Pers. Comm. met Ph. Despriet, dd. 11 sept. 2019

¹⁸ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/6612>

- **CAI 75581:** Kerkstraat 5. Bij archeologisch onderzoek werd vastgesteld dat de woning tijdens de 18e eeuw werd opgebouwd met 17e-eeuwse bakstenen. Het huis werd door een brand verwoest. Aardewerkvondsten zoals steengoed, faïence, roodbakend en loodgeglazuurd aardewerk, slibversierde stukken, pijpfragmenten.
- **CAI 75536:** Legia. Vondstenconcentratie uit de 16e eeuw.
- **CAI 75725:** Sint-Jansmolen. Oude watermolen. Werde voor het eerst vermeld in de 15e eeuw en dateert in ieder geval van na 1361.
- **CAI 75535:** Brug Rijselstraat/Noordkaai. Ravelijn of verdedigingseiland dat een onderdeel is van de Vaubanversterking.
- **CAI 75510:** Kasteel van Menen. Laat-middeleeuwse waterburcht met een vierzijdig grondplan. Grote hoeveelheid aardewerk.

Figuur 24: CAI-sites aangeduid op het kadasterplan (zie bijlage 21).

2.4 Synthese

2.4.1 Verwachtingspatroon

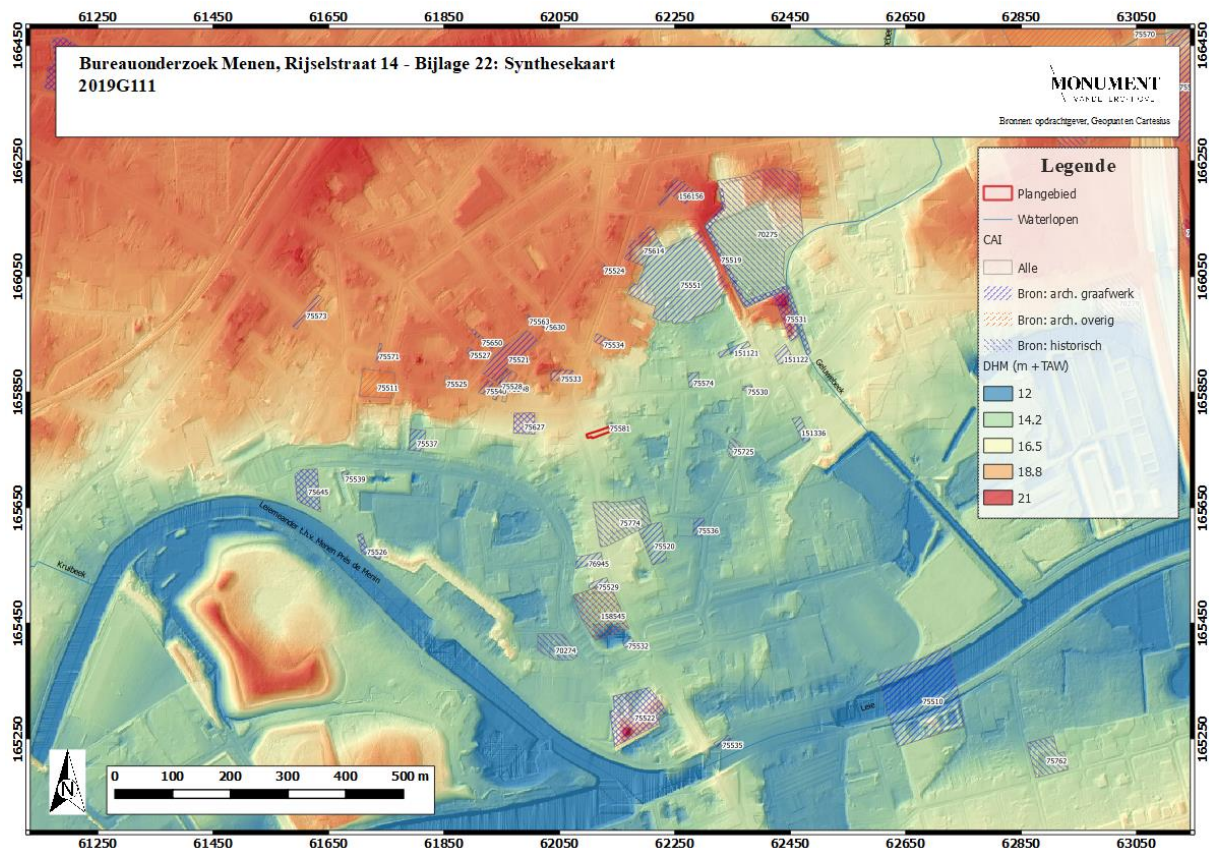
Op basis van het voorgaande assessment kan volgend verwachtingspatroon naar voor geschoven worden:

- Het plangebied is momenteel een bebouwd en verhard terrein. Het is gelegen aan de oostzijde van de Rijselstraat, een historische weg die reeds in de late middeleeuwen bekend was en deel uitmaakte van de oude kern van Menen. De oostelijke zijde van het plangebied bestaat uit een ruim 1 meter lager gelegen grond waarvan de (mogelijk continue) bebouwing eveneens teruggaat tot ca. 1200. Het plangebied bleef bebouwd tot in het heden. Enkel de gebouwen ter hoogte van de Kerkstraat werden begin jaren 2000 afgebroken waarbij ook de oude bewoningsresten werden afgebroken. Het gaat hierbij vermoedelijk om een deel van het terrein dat zal bebouwd worden.
- Voor de periodes voor de Middeleeuwen zijn geen gegevens beschikbaar uit het bureauonderzoek die de aan- of afwezigheid van een site binnen het projectgebied kunnen bevestigen. Er kan wel gesteld worden dat het projectgebied niet ongunstig gelegen is nabij de Leie, met een aanduiding van fluviatiele afzettingen die een oudere steentijdsite kunnen afgedekt hebben. Voor de periodes vroeger dan de Middeleeuwen maakt het bureauonderzoek ook duidelijk dat Menen reeds bewoond werd gedurende de 9e eeuw en het plangebied vermoedelijk sinds ca. 1200 gezien vastgestelde bewoning op het naastliggende noordelijke perceel. De ligging van het projectgebied nabij het stadscentrum maakt de aanwezigheid van een archeologische site waarschijnlijk. De aanwezigheid van oudere sporen is ook mogelijk, getuige de Romeinse aanwezigheid in de regio aan het begin van onze jaartelling en de ligging langsheen een (vermoedelijke) Romeinse weg.
- Voor de Vroegmoderne en Nieuwe Tijd beschikt men over kaartmateriaal dat er op wijst dat het projectgebied aan de rand van de stad lag in een bebouwde zone sinds ten laatste de late middeleeuwen. Begin 20e eeuw toont het kaartmateriaal dat het projectgebied deels bebouwd is met lintbebouwing langsheen de Rijselstraat en Kerkstraat.
- Binnen het plangebied zal het handelspand van de Rijselstraat 14 verbouwd worden tot handelspand met drie woongelegenheden.
Van het handelspand aan de straat zal het dak afgebroken worden. Deze wordt vervangen door een plat dak. Op het gelijkvloers zullen -net als op de hogere verdiepingen- een sanitaire afvoer voor de verschillende bovengrondse appartementen geïnstalleerd worden.

De zuidelijke gang van het handelspand zal op het gelijkvloers worden ingericht met een berging. Verder zal de vloer daar ook aangepast worden. Thans ligt er een tegelvloer. Het vloerniveau blijft evenwel gelijk. Er is voor deze werken geen impact op de bodem.

Het achterliggende handelspand voor opslag zal volledig worden afgebroken. Op deze locatie zal een parking aangelegd worden die doorloopt op het terrein van de Rijselstraat 12 (grenzend aan de Kerkstraat). Het terrein wordt er aangelegd in klinkers tegenaan het handelspand en de parking zelf wordt aangelegd in grasdallen. Voor deze aanleg zal een deel van de bodem achter het handelspand worden afgegraven tot een diepte van ca. 140 cm zodat deze gelijk wordt gelegd aan het lager gelegen oostelijke deel van het plangebied. Dit gebeurt over een afstand van ca. 15m. Ter hoogte van het westelijke deel worden drie keerwanden geplaatst op ca. 0,5 m onder het nieuwe looppniveau. Deze afgraving zal een oppervlakte hebben van ca. 135 m².

- Gezien de eeuwenlange bebouwing sinds de late middeleeuwen (met als meest recente een vermoedelijk laat-19de eeuwse woning op het oostelijke deel van het terrein) kan er echter vanuit gegaan worden dat oudere resten reeds grotendeels verstoord zijn. Mogelijk bevinden er wel nog resten van de laatmiddeleeuwse-nieuwe tijd bebouwing (of vroeger) binnen het plangebied. Het is echter onduidelijk in hoeverre resten van deze bewoning nog bewaard zijn ondanks dat daar in 1999 gebouwen zijn afgebroken. Dit ging toen ook enkel om de locatie aan de zijde van de Kerkstraat waar de middeleeuwse en jongere resten vermoedelijk zijn weggegraven. Onder het gebouw van de opslag kunnen eventueel nog wel resten aanwezig zijn. Het is ook net die zone die zal worden afgegraven tot een diepte van ca. 140 cm en een oppervlakte van 135 m².
- Ondanks de beperkte oppervlakte van het plangebied (417m²) en de zone van de werken (ca. 135m²) kan de kenniswinst groot zijn indien bepaalde resten goed bewaard zijn. Het kan hierbij gaan om vloeren, kelders, waterputten en andere structuren die teruggaan tot 1200 en eventueel nog vroeger. Ook onder deze structuren kunnen vondsten en structuren goed bewaard zijn, afhankelijk van de diepte en bewaring van de recentere structuren.
- Op basis van de geologische, bodemkundige, archeologische, cartografische en historische gegevens kan er een archeologisch potentieel vooropgesteld worden voor de perioden vanaf de middeleeuwen tot en met recente tijden (afbraak van de woningen begin jaren 2000) en mogelijk ook vroeger. De verstoring van recente werken (aanleg parking) en andere werken is momenteel niet bekend, evenmin is het precieze archeologische niveau niet bekend. Vanwege de centrale ligging in de historische kern van Menen wordt daarom een vervolgonderzoek aanbevolen binnen de zone van de toekomstige werken.

Figuur 25: CAI-sites aangeduid op het digitaal hoogtemodel (zie bijlage 22).

2.4.2 Afweging verder vooronderzoek

In eerste instantie wordt nagegaan of een verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem noodzakelijk is, omdat de opsporing van archeologische sites bij voorkeur gebeurt via een zo miniem mogelijke verstoring van de bodem. Indien het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem de afwezigheid van een archeologische site niet kan staven, wordt overgegaan naar een vooronderzoek met ingreep in de bodem. In geval de aanwezigheid van een archeologische site wordt bevestigd, dient men te proberen die *in situ* te bewaren. Indien dit niet mogelijk is, dient men over te gaan tot een opgraving.

Het uitgevoerde bureauonderzoek kan geen uitsluitsel bieden omtrent de eigenlijke bodemopbouw: de bodem is gekarteerd als bebouwd terrein. Het terrein is momenteel deels bebouwd en verhard. De zone centraal in het plangebied zal 140 cm worden afgegraven over een oppervlakte van 135m². Van de resten van de historische bebouwing (en eventuele oudere resten) is de diepte en de bewaringstoestand niet bekend. Gezien de toekomstige werken zullen die in elk geval een impact hebben op de bodem (aanleg verharding, funderingen, etc) ook al is de diepte ervan nog niet bekend. De kennispotentie kan hoog zijn gezien de ligging van het plangebied in het historische centrum van Menen. Om deze redenen wordt een vervolgonderzoek aanbevolen.

2.4.3 Verder onderzoek zonder ingreep in de bodem

Gezien de aard van de locatie (historisch stadscentrum) wordt onmiddellijk overgegaan tot een onderzoek met ingreep in de bodem. Een vervolgonderzoek zonder ingreep in de bodem wordt bijgevolg niet geadviseerd.

2.4.4 Verder onderzoek met ingreep in de bodem

2.4.4.1 Verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek

Dit type onderzoek heeft tot doel archeologische sites op te sporen door middel van boringen. Aangezien dit onderzoek met name ingezet wordt voor het opsporen van steentijdsites wordt dit hier niet aanbevolen en wordt onmiddellijk overgegaan tot proefsleuven (zie verder) gezien het grote potentieel op historisch resten en structuren.

2.4.4.2 Proefsleuven en proefputten

Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Op die manier kan er een optimale inschatting gemaakt worden van het kennispotentieel aangezien deze methode informatie verschaft omtrent verspreiding, bewaring, aard en datering van de aangetroffen archeologische sporen.

Er wordt geadviseerd om die zones binnen het projectgebied die bedreigd worden door de geplande werken, verder te onderzoeken aan de hand van proefputten. Gezien de context waar het onderzoek zal plaatsvinden en de potentiële structuren (vloeren, muren, etc) wordt eerder voor proefputten geopteerd dan -sleuven. Proefputten kunnen in deze context in het historisch stadcentrum van Menen een evenwaardig resultaat bieden.

2.4.5 Beantwoording van de onderzoeksvragen

Op basis van het bureauonderzoek kunnen de onderzoeksvragen als volgt beantwoord worden:

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?

Het site is gelegen aan de oostelijke zijde van de historische kern van Menen. Het terrein was bebouwd sinds de late middeleeuwen/vroeg moderne tijd.

- Zijn er indicaties dat de bodem (deels) verstoord is?

Op de bodemkaart is het terrein gekarteerd als bebouwde zone. Begin jaren 2000 is bebouwing aan de Kerkstraat afgebroken en is het terrein heringericht tot parking. Deze werken zullen zeker impact gehad hebben op de bodem al zijn daar momenteel geen precieze gegevens over bekend. Mogelijk is een deel van de onderliggende grond mee afgegraven. Onder de zone van de opslagplaats kunnen resten echter nog bewaard zijn.

- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?

Hiervoor zijn geen duidelijke aanwijzingen.

- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

Binnen het plangebied zal het handelspand van de Rijselstraat 14 verbouwd worden tot handelspand met drie woongelegenheden.

Van het handelspand aan de straat zal het dak afgebroken worden. Deze wordt vervangen door een plat dak. Op het gelijkvloers zullen -net als op de hogere verdiepingen- een sanitaire afvoer voor de verschillende bovengrondse appartementen geïnstalleerd worden.

De zuidelijke gang van het handelspand zal op het gelijkvloers worden ingericht met een berging. Verder zal de vloer daar ook aangepast worden. Thans ligt er een tegelvloer. Het vloerniveau blijft evenwel gelijk.

Het achterliggende handelspand voor opslag zal volledig worden afgebroken. Op deze locatie zal een parking aangelegd worden die doorloopt op het terrein van de Rijselstraat 12 (grenzend aan de Kerkstraat). Het terrein wordt er aangelegd in klinkers tegenaan het handelspand en de parking zelf wordt aangelegd in grasdallen. Voor deze aanleg zal een deel van de bodem achter het handelspand worden afgegraven tot een diepte van ca. 140 cm zodat deze gelijk wordt gelegd aan het lager gelegen oostelijke deel van het plangebied. Dit gebeurt over een afstand van ca. 15m. Ter hoogte van het westelijke deel worden drie keerwanden geplaatst op ca. 0,5 m onder het nieuwe looppniveau. Deze afgraving zal een oppervlakte hebben van ca. 135 m².

- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?

Het is niet duidelijk of en in welke mate er nog een archeologisch site aanwezig is. Het terrein net ten noorden is sinds ca. 1200 bebouwd, hoogstwaarschijnlijk geldt dit ook

voor het plangebied. Dit kan een invloed gehad hebben op de bewaring van oudere vondsten (pré-1200) op deze locatie, afhankelijk van de diepte van deze bebouwing uit de middeleeuwen/nieuwe tijd. De meest recente bebouwing dateerde uit de late 19de eeuw. Die bebouwing aan de Kerkstraat is begin jaren 2000 afgebroken. Het terrein werd aangelegd als parking. Het is echter onduidelijk in welke mate bebouwingsresten nog aanwezig zijn onder het plangebied. Vanwege de onbekende impact, de ligging van het terrein in het historische centrum van Menen en de potentieel bewaarde bewoningsresten die kunnen teruggaan tot in de middeleeuwen of vroeger is het kennispotentieel erg hoog. De relatie van het plangebied met het landschap is daarenboven interessant gezien het op de rand van de alluviale vlakte gelegen is. Dit kan eveneens verder onderzocht worden in relatie met eventuele oudere vondsten en in relatie met de oudste bebouwing binnen het plangebied. De site heeft bijgevolg een hoge archeologische en historische waarde.

- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

De toekomstige werken zullen een impact hebben op de bodem (en onderliggende archeologische waarden). Vanwege de potentiële aanwezigheid van bebouwingsresten, de ligging in het historische centrum van Menen en de impact van de toekomstige werken is het belangrijk de aanwezige resten correct te onderzoeken en te registreren voordat deze vernietigd worden door de latere werkzaamheden. Een vervolgonderzoek door middel van proefputten wordt dan ook geadviseerd. Dit wordt verder besproken in het programma van maatregelen.

3 Samenvatting

Het projectgebied situeert zich ten oosten van de historische dorpskern van Menen en is gelegen tussen de Rijselstraat en de Kerkstraat. De bodem van de onderzoekszone is gekarteerd als bebouwde zone maar ligt landschappelijk gezien op de rand tussen de alluviale vlakte van de Leie en de hoger gelegen kouters.

Binnen de contouren van het projectgebied werd nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd, wel net ten noorden daarvan waarbij resten van rond 1200 zijn aangetroffen. De bureaustudie heeft aan de hand van de historische kaarten aangetoond dat het projectgebied sinds de late middeleeuwen/vroeg moderne periode bebouwd was. De bebouwing aan de Kerkstraat werd begin jaren 2000 afgebroken waarna in het oostelijke deel van het plangebied een parking werd aangelegd.

In de onmiddellijke omgeving werd er vooral sinds het einde van de 20ste eeuw archeologische onderzoek uitgevoerd. De archeologische structuren die werden aangetroffen, dateren voornamelijk uit de middeleeuwen, de vroegmoderne en moderne periode. Dit moet niet verwonderlijk heten, daar het projectgebied zich op de grens van de historische stadskern bevindt.

Het centraal gelegen handelspand voor opslag zal volledig worden afgebroken. Op deze locatie zal een parking aangelegd worden die doorloopt op het terrein van de Rijselstraat 12 (grenzend aan de Kerkstraat). Het terrein wordt er aangelegd in klinkers tegenaan het handelspand en de parking zelf wordt aangelegd in grasdallen. Voor deze aanleg zal een deel van de hogere (opgehoogde?) bodem achter het handelspand worden afgegraven tot een diepte van ca. 140 cm zodat deze gelijk wordt gelegd aan het lager gelegen oostelijke deel van het plangebied. Dit gebeurt over een afstand van ca. 15m. Ter hoogte van het westelijke deel worden drie keerwanden geplaatst op ca. 0,5 m onder het nieuwe looppniveau. Deze afgraving zal een oppervlakte hebben van ca. 135 m².

Vanwege de potentiële aanwezigheid van bebouwingsresten, de ligging in het historische centrum van Menen en de impact van de toekomstige werken is het belangrijk de aanwezige resten correct te onderzoeken en te registreren voordat deze vernietigd worden door de latere werkzaamheden. Een vervolgonderzoek door middel van proefputten wordt dan ook geadviseerd. Dit wordt verder besproken in het programma van maatregelen.

4 BIBLIOGRAFIE

4.1 Literatuur

- HANECA K., DEBRUYNE S., VANHOUTTE S., ERVYNCK A. 2016, Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar de optimale strategie, *Onderzoeksrapporten Onroerend Erfgoed* 48.

4.2 Internetbronnen

- <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>
- <http://inventaris.onroenderfgoed.be>
- <http://www.cartesius.be/CartesiumPortal/>
- <http://www.geopunt.be/>
- <http://www.ngi.be/topomapviewer/>
- <https://cai.onroenderfgoed.be/>

5 BIJLAGEN

5.1 Plannenlijst

Projectcode	2019A354
Onderwerp	Plannenlijst
Plannummer	Bijlage 1
Type	Kadasterplan onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	1-1200
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	20/06/2019
Plannummer	Bijlage 2
Type	Studie van het plangebied
Aanmaakschaal	nvt
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	nvt
Plannummer	Bijlage 3
Type	Topografische kaart
Aanmaakschaal	1-20.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	20/06/2019
Plannummer	Bijlage 4
Type	Luchtfoto uit 2018
Aanmaakschaal	1-1500
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	20/06/2019
Plannummer	Bijlage 5
Type	Digitaal terreinmodel onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	1-20000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	20/06/2019
Plannummer	Bijlage 6
Type	Digitaal terreinmodel onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	1-4000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	20/06/2019
Plannummer	Bijlage 7

Type	Tertiair geologische kaart onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	1-10000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	20/06/2019
Plannummer	Bijlage 8
Type	Quartair geologische kaart onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	1-10000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	20/06/2019
Plannummer	Bijlage 9
Type	Bodemkaart onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	1-3000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	20/06/2019
Plannummer	Bijlage 10
Type	Historische kaart Ferraris – onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	1-2000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	20/06/2019
Plannummer	Bijlage 11
Type	Historische kaart Atlas der Buurtwegen – onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	1-2000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	20/06/2019
Plannummer	Bijlage 12
Type	Historische kaart van Popp – onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	1-2000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	20/06/2019
Plannummer	Bijlage 13
Type	Historische kaart van Vandermaelen - onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	1-2000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	20/06/2019
Plannummer	Bijlage 14
Type	Orthofoto 1990 – onderzoeksgebied

Aanmaakschaal	1-2000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	20/06/2019
Plannummer	Bijlage 15
Type	CAI-kaart op het kadasterplan
Aanmaakschaal	1-10000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	20/06/2019
Plannummer	Bijlage 16
Type	Synthesekaart (CAI en DHM)
Aanmaakschaal	1-20000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	20/06/2019
Plannummer	Bijlage 17
Type	Proefsleuvenkaart
Aanmaakschaal	1-1000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	20/06/2019

Bureauonderzoek Menen, Rijselstraat 14 - Bijlage 1: GRB
2019G111

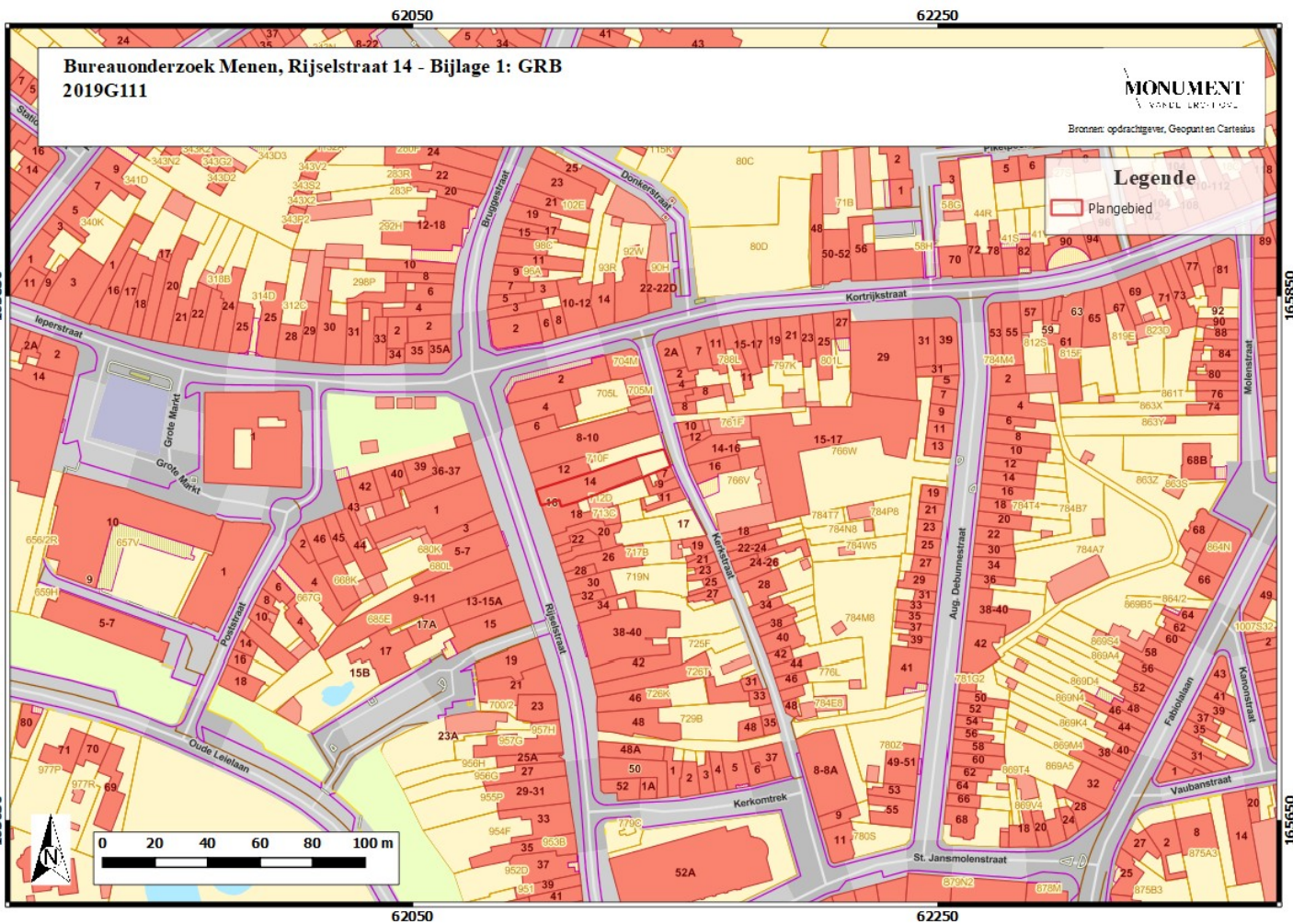
MONUMENT
VAN DE ERVEN

Bronnen: opdrachtgever, Geopoint en Cartesius

Legende

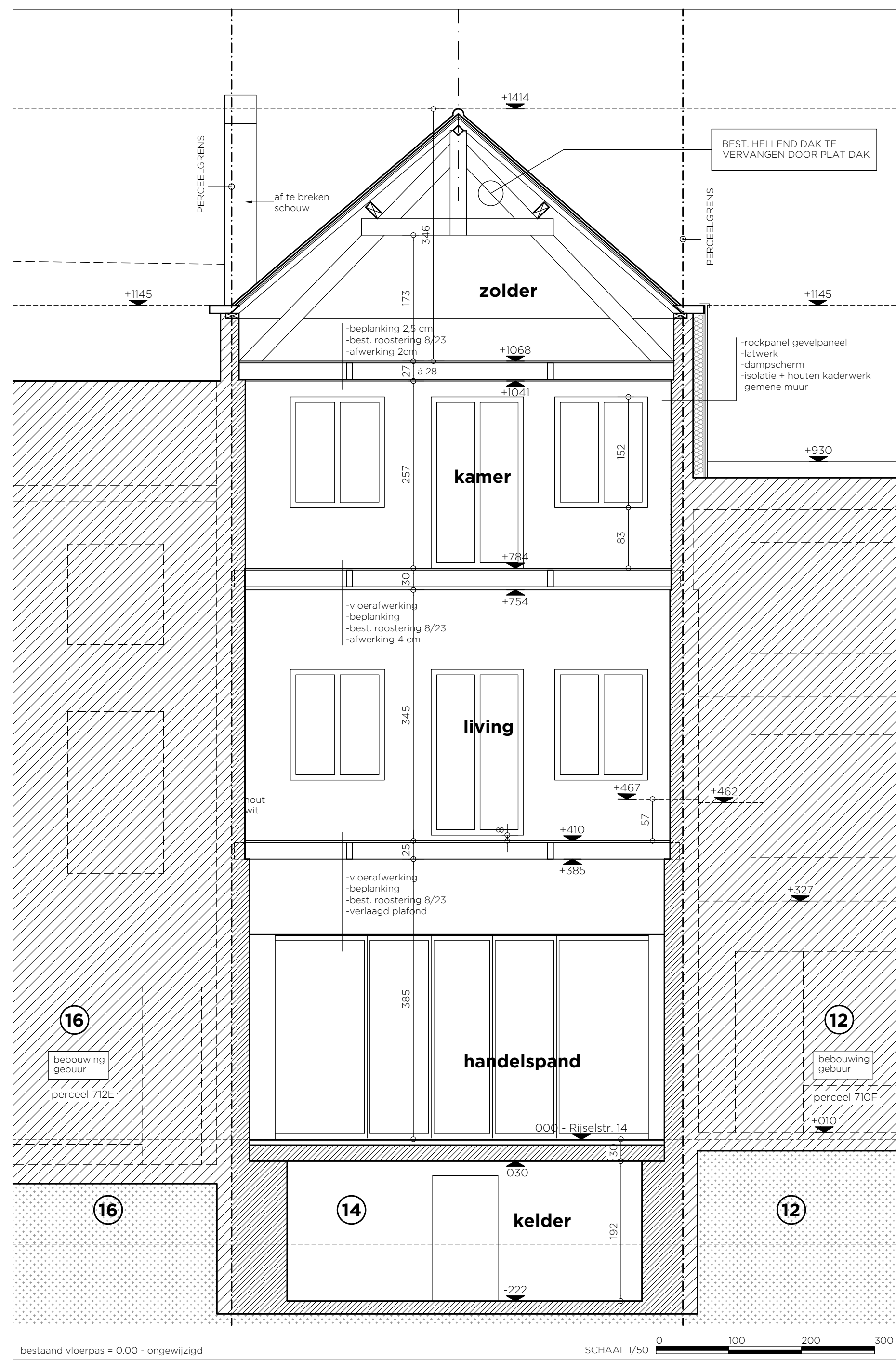
Plangebied

0 20 40 60 80 100 m

VOORGEVEL bestaande toestand

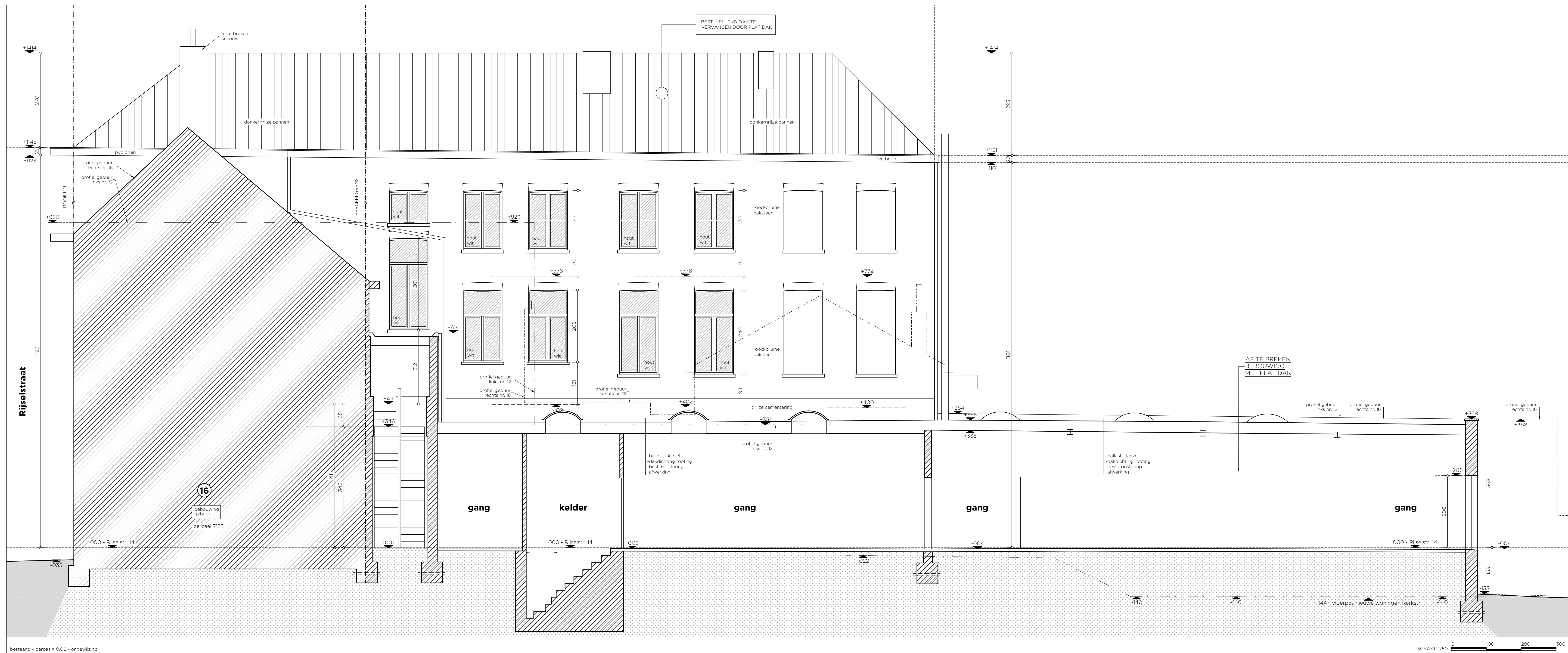
DOORSNEDE BB bestaande toestand

DOORSNEDE CC bestaande toestand

ACHTERGEVEL bestaande toestand

DOORSNEDE AA bestaande toestand

- ALGEMENE OPMERKINGEN
- OP DE PLANNEN WERKT ER HET GEHELE EVENTUELE ONTBREKENDE MATEN DIENEN OPGEVRAAGD TE WORDEN OF ZIJNEN VERBODEN VAN DE OVERIGE VERVALS DE BESCHRIJVING. APPELLEN
 - APPELLEN CONCEPT EN DIVERSE VERVALS VAN DE PLANNEN ZIJN LOUTER INFORMATIE. AANGEDELT, LOUTER POSTEN EN DIVERSE VERVALS VAN DE BESCHRIJVING VAN VERBODEN EN
 - ALLE CONSTRUCTIEVE ELEMENTEN ZIJN LOUTER INFORMATIE AANGEDELT, CORRECTE APPELLEN VAN DE PLANNEN LOUTER ENZ. ZIJN ALLE TE VOEREN VOEREN VAN VERBODEN
 - DETAIL TEKENINGEN HEBBEN VOORWAARDEN OP HET ALGEMEEN PLAN
 - DETEIL TEKENINGEN HEBBEN VOORWAARDEN OP HET ALGEMEEN PLAN
 - DETEIL TEKENINGEN HEBBEN VOORWAARDEN OP HET ALGEMEEN PLAN
 - DE ARCHITECT BEHOUWT HET VOLLE EIGENDOMRECHT VAN ZIJN PLANNEN, DE REPRODUKTIE ENDE UITVOERING DAVAN ONDER WELKE VOOR OF OP WOLKE WOLKE DOK.

ALGEMENE BEPALINGEN

VERBOUWEN VAN HANDELSRAND TOT HANDELSRUIMTE MET 3 WOONGELEGENHEDEN

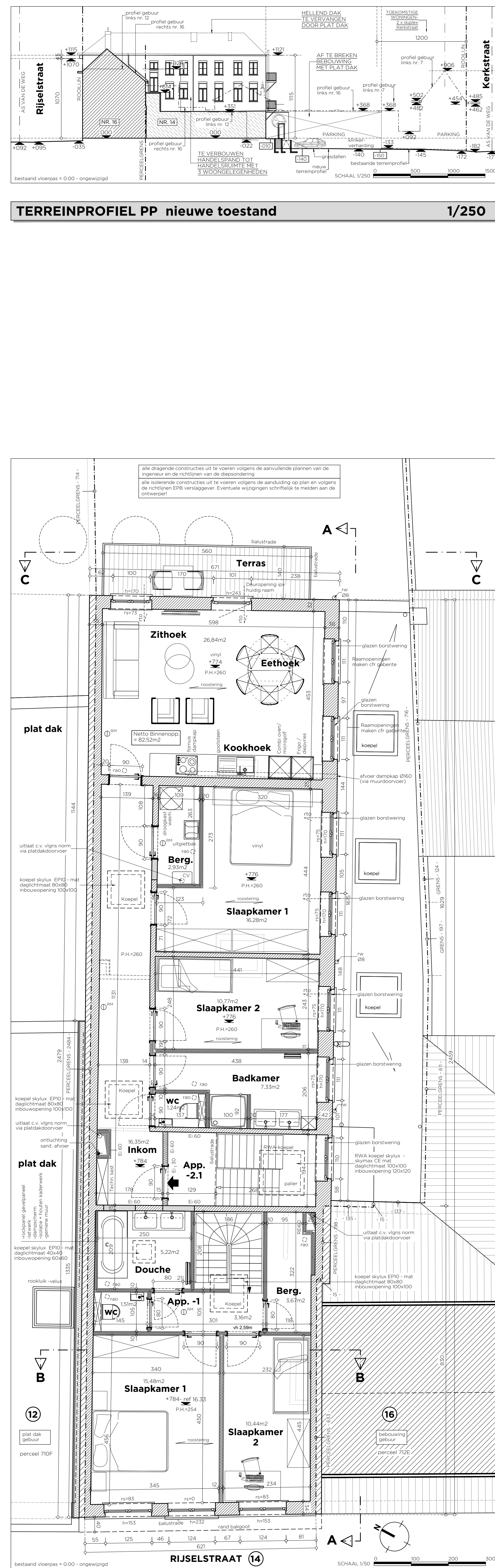
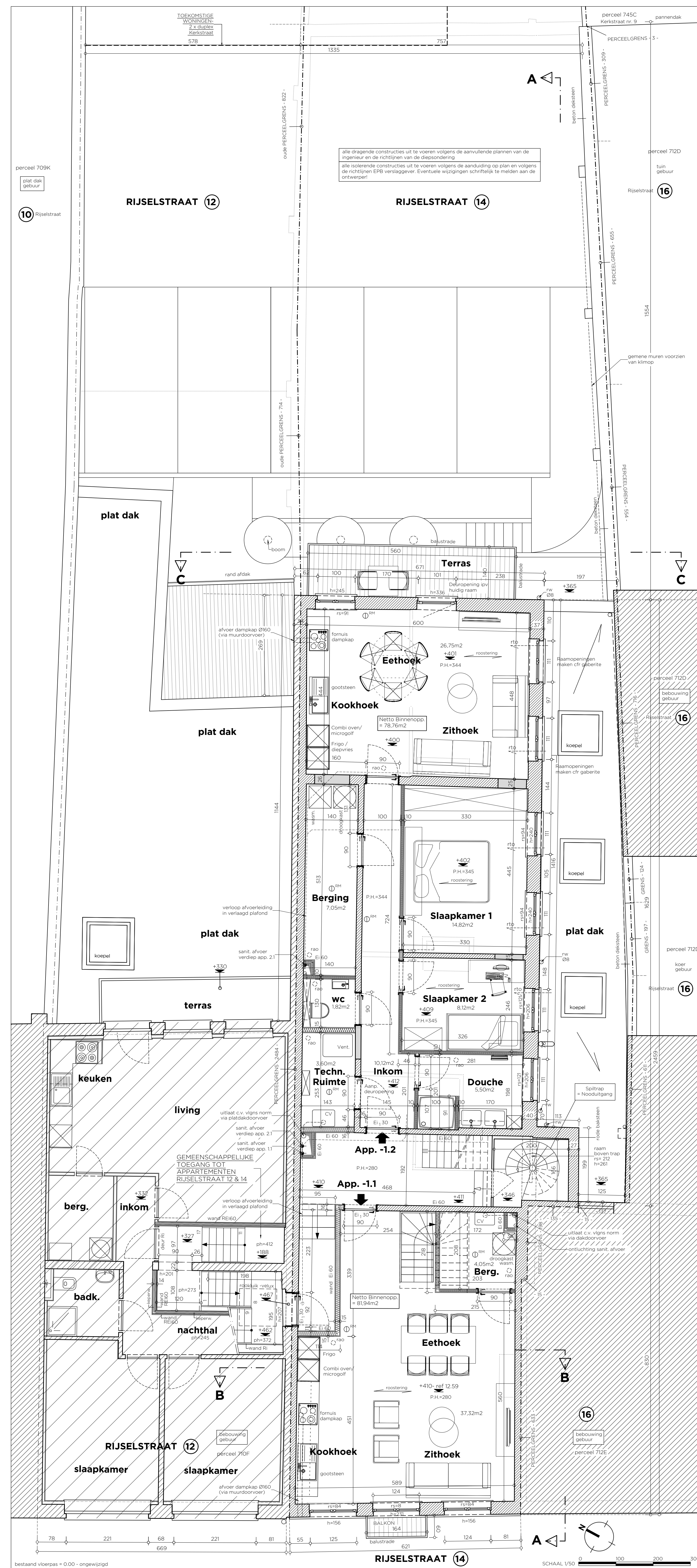
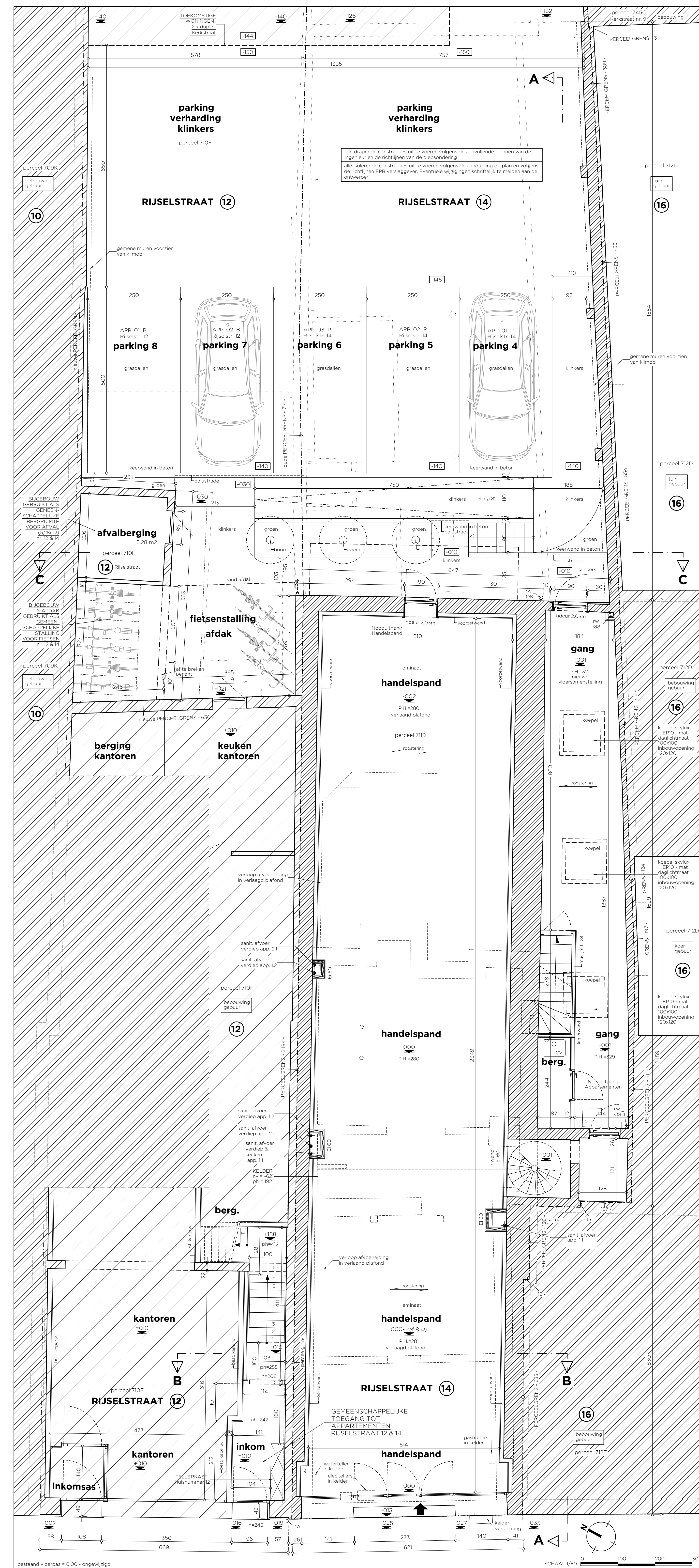
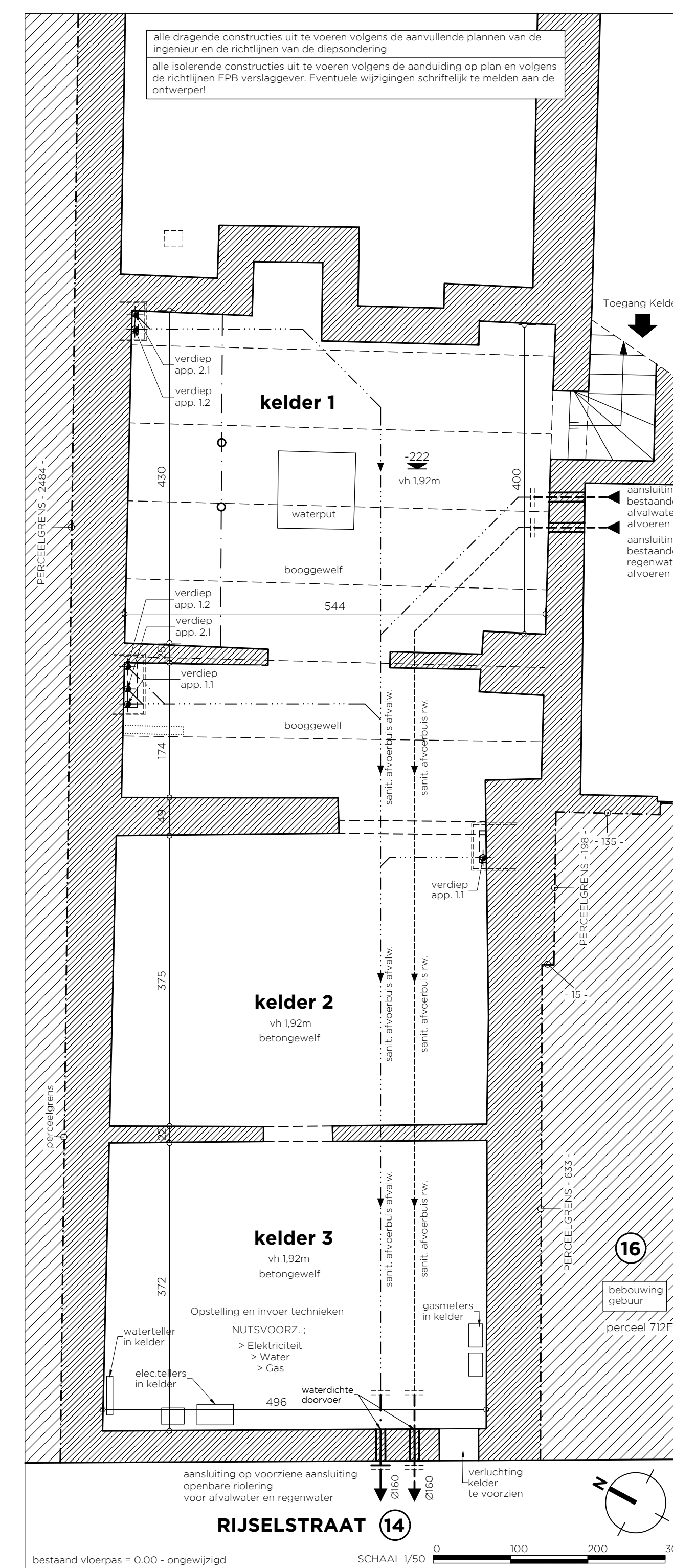
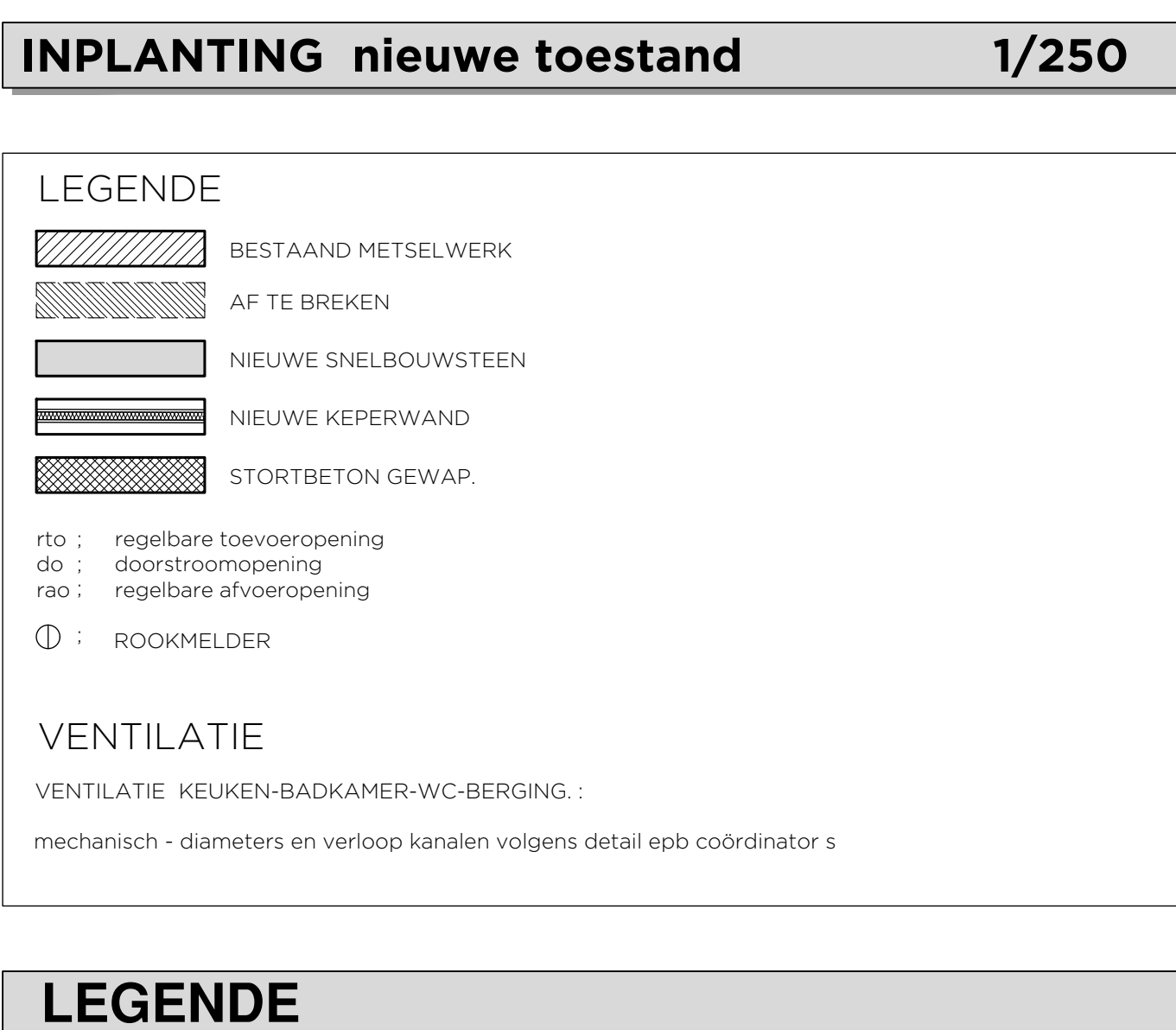
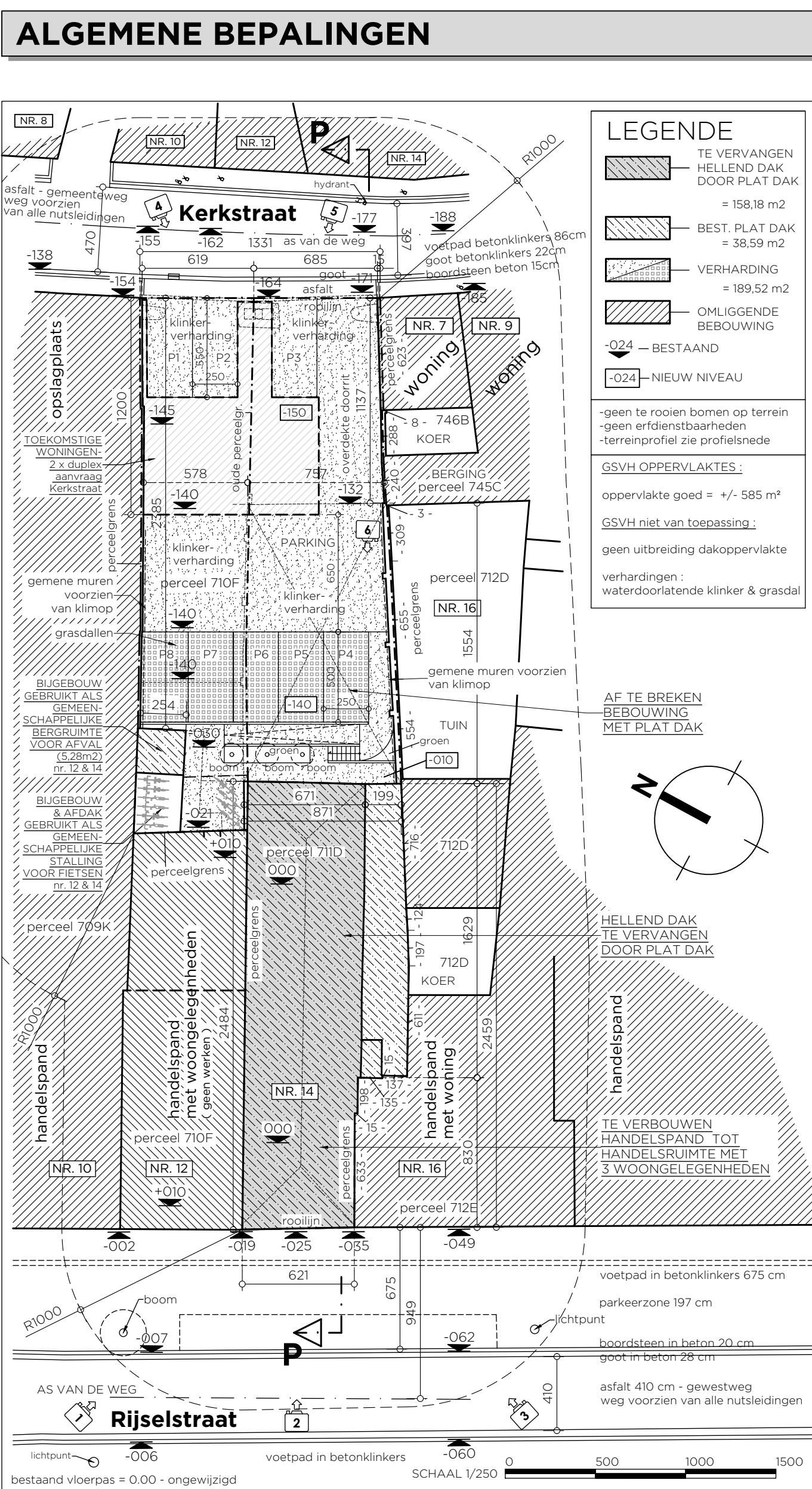
BOUWHEER
BVB DE GELUWEEKE
vergevoerd door Dhr. Pierre Vandepuute
Hogendriestraat 15 te 8930 Mene
gsm : 0496 / 56 13 30
email : pierre.vandepuute@telenor.be

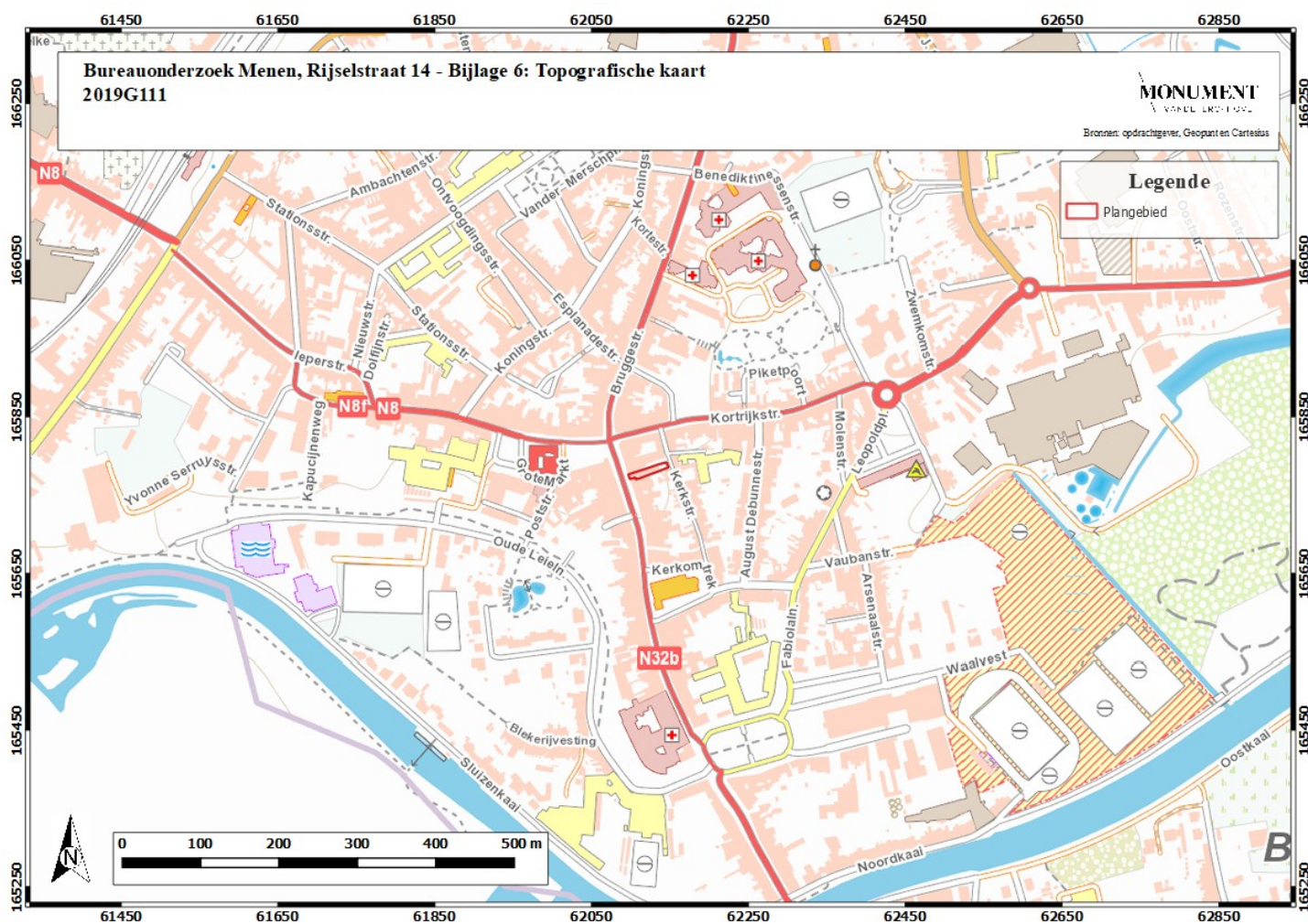
PROJECTARCHITECT
Architectenbureau Philippe Guilbert
Brugstraat 36 te 8930 Mene
Tel 055 530 295 - gsm 0477/908 12
Mail philippe.guilbert@telenor.be

PLANONDERWERP
gsm 055 530 295 - gsm 0477/908 12
Mail philippe.guilbert@telenor.be

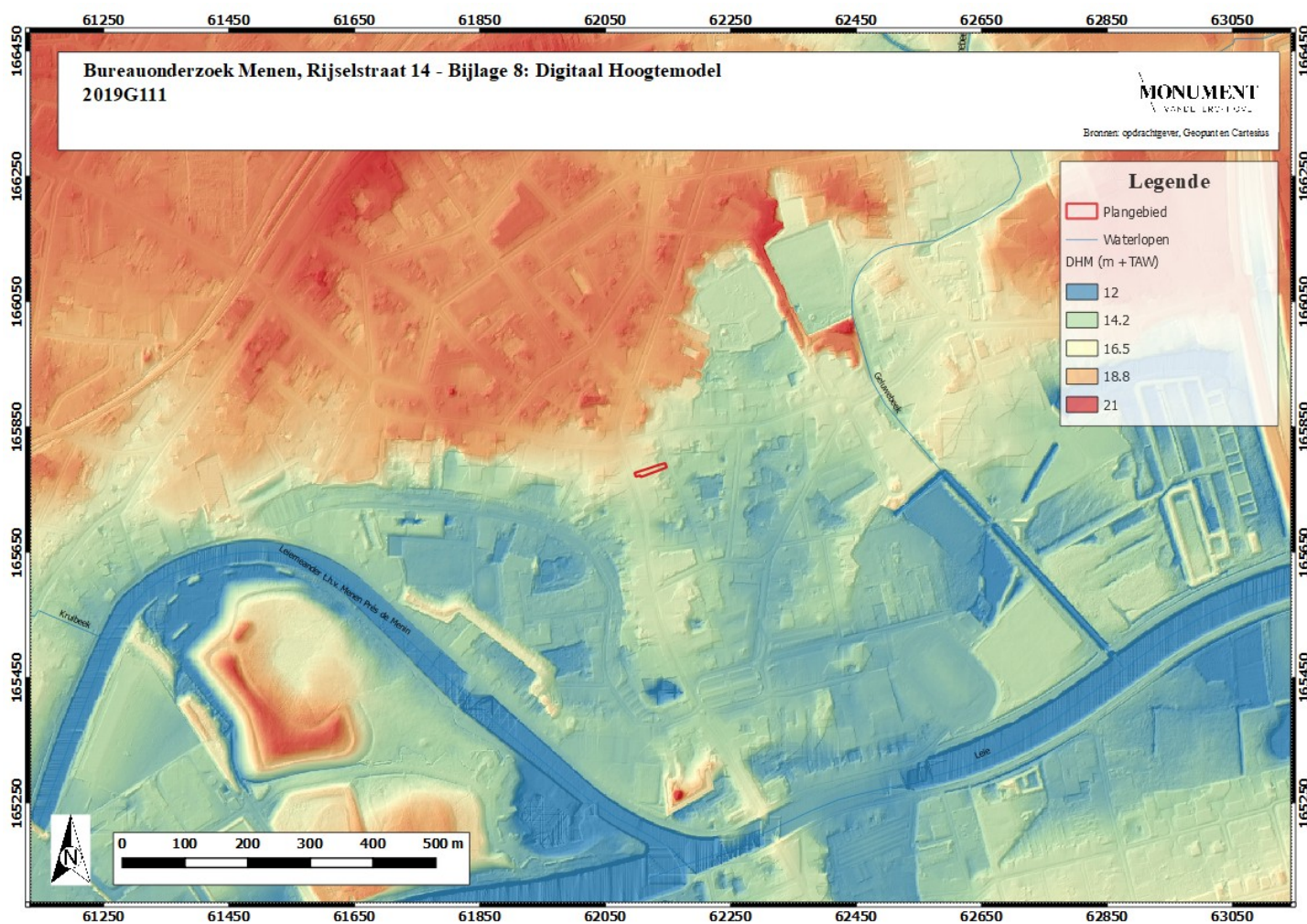
PLANNEN
gsm 055 530 295 - gsm 0477/908 12
Mail philippe.guilbert@telenor.be

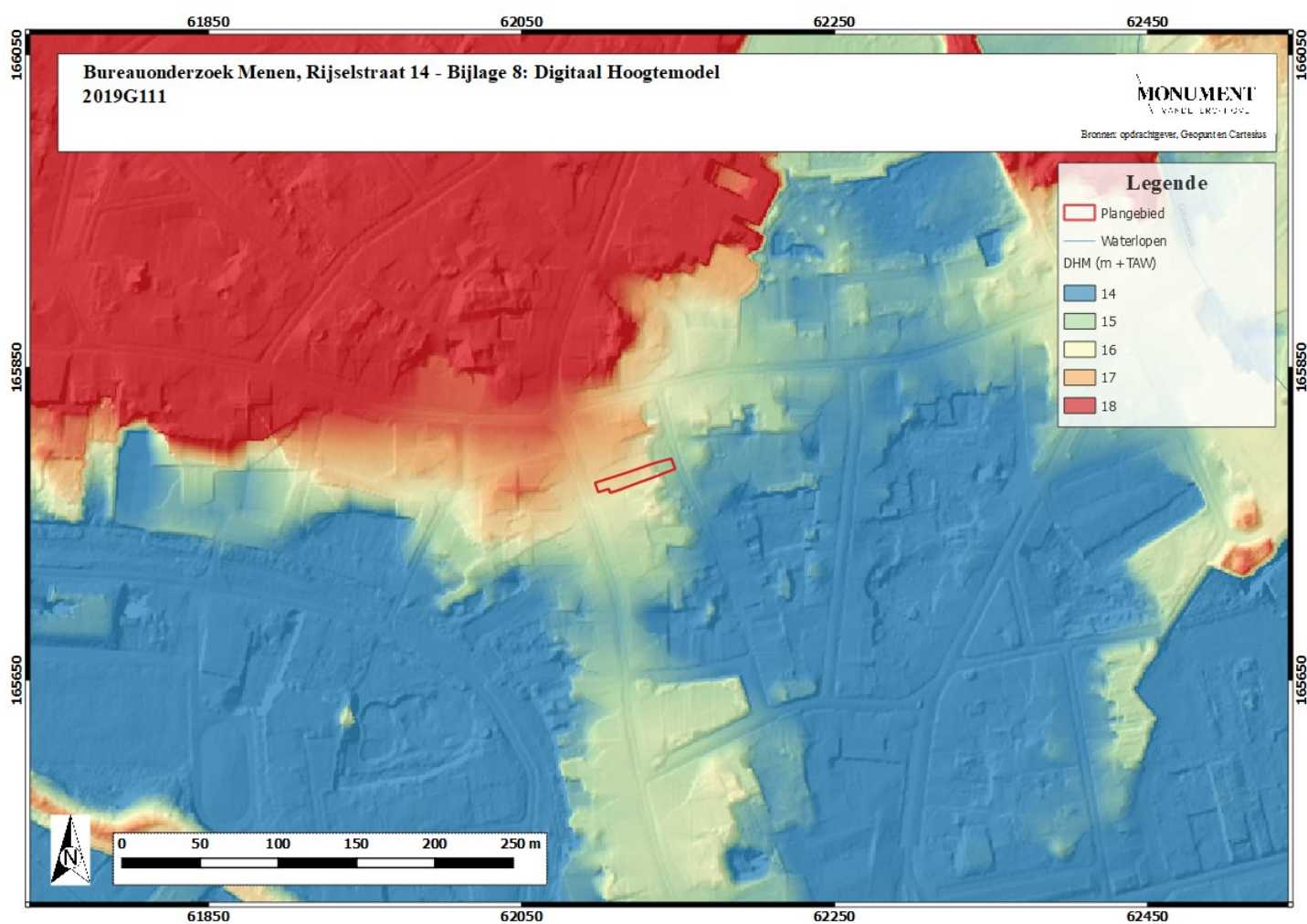
HISTORIEK
bestaande toestand
08-03-2019
09-03-2019
10-03-2019
11-03-2019
12-03-2019
13-03-2019
14-03-2019
15-03-2019
16-03-2019
17-03-2019
18-03-2019
19-03-2019
20-03-2019
21-03-2019
22-03-2019
23-03-2019
24-03-2019
25-03-2019
26-03-2019
27-03-2019
28-03-2019
29-03-2019
30-03-2019
31-03-2019
01-04-2019
02-04-2019
03-04-2019
04-04-2019
05-04-2019
06-04-2019
07-04-2019
08-04-2019
09-04-2019
10-04-2019
11-04-2019
12-04-2019
13-04-2019
14-04-2019
15-04-2019
16-04-2019
17-04-2019
18-04-2019
19-04-2019
20-04-2019
21-04-2019
22-04-2019
23-04-2019
24-04-2019
25-04-2019
26-04-2019
27-04-2019
28-04-2019
29-04-2019
30-04-2019
01-05-2019
02-05-2019
03-05-2019
04-05-2019
05-05-2019
06-05-2019
07-05-2019
08-05-2019
09-05-2019
10-05-2019
11-05-2019
12-05-2019
13-05-2019
14-05-2019
15-05-2019
16-05-2019
17-05-2019
18-05-2019
19-05-2019
20-05-2019
21-05-2019
22-05-2019
23-05-2019
24-05-2019
25-05-2019
26-05-2019
27-05-2019
28-05-2019
29-05-2019
30-05-2019
31-05-2019
01-06-2019
02-06-2019
03-06-2019
04-06-2019
05-06-2019
06-06-2019
07-06-2019
08-06-2019
09-06-2019
10-06-2019
11-06-2019
12-06-2019
13-06-2019
14-06-2019
15-06-2019
16-06-2019
17-06-2019
18-06-2019
19-06-2019
20-06-2019
21-06-2019
22-06-2019
23-06-2019
24-06-2019
25-06-2019
26-06-2019
27-06-2019
28-06-2019
29-06-2019
30-06-2019
01-07-2019
02-07-2019
03-07-2019
04-07-2019
05-07-2019
06-07-2019
07-07-2019
08-07-2019
09-07-2019
10-07-2019
11-07-2019
12-07-2019
13-07-2019
14-07-2019
15-07-2019
16-07-2019
17-07-2019
18-07-2019
19-07-2019
20-07-2019
21-07-2019
22-07-2019
23-07-2019
24-07-2019
25-07-2019
26-07-2019
27-07-2019
28-07-2019
29-07-2019
30-07-2019
31-07-2019
01-08-2019
02-08-2019
03-08-2019
04-08-2019
05-08-2019
06-08-2019
07-08-2019
08-08-2019
09-08-2019
10-08-2019
11-08-2019
12-08-2019
13-08-2019
14-08-2019
15-08-2019
16-08-2019
17-08-2019
18-08-2019
19-08-2019
20-08-2019
21-08-2019
22-08-2019
23-08-2019
24-08-2019
25-08-2019
26-08-2019
27-08-2019
28-08-2019
29-08-2019
30-08-2019
31-08-2019
01-09-2019
02-09-2019
03-09-2019
04-09-2019
05-09-2019
06-09-2019
07-09-2019
08-09-2019
09-09-2019
10-09-2019
11-09-2019
12-09-2019
13-09-2019
14-09-2019
15-09-2019
16-09-2019
17-09-2019
18-09-2019
19-09-2019
20-09-2019
21-09-2019
22-09-2019
23-09-2019
24-09-2019
25-09-2019
26-09-2019
27-09-2019
28-09-2019
29-09-2019
30-09-2019
01-10-2019
02-10-2019
03-10-2019
04-10-2019
05-10-2019
06-10-2019
07-10-2019
08-10-2019
09-10-2019
10-10-2019
11-10-2019
12-10-2019
13-10-2019
14-10-2019
15-10-2019
16-10-2019
17-10-2019
18-10-2019
19-10-2019
20-10-2019
21-10-2019
22-10-2019
23-10-2019
24-10-2019
25-10-2019
26-10-2019
27-10-2019
28-10-2019
29-10-2019
30-10-2019
31-10-2019
01-11-2019
02-11-2019
03-11-2019
04-11-2019
05-11-2019
06-11-2019
07-11-2019
08-11-2019
09-11-2019
10-11-2019
11-11-2019
12-11-2019
13-11-2019
14-11-2019
15-11-2019
16-11-2019
17-11-2019
18-11-2019
19-11-2019
20-11-2019
21-11-2019
22-11-2019
23-11-2019
24-11-2019
25-11-2019
26-11-2019
27-11-2019
28-11-2019
29-11-2019
30-11-2019
01-12-2019
02-12-2019
03-12-2019
04-12-2019
05-12-2019
06-12-2019
07-12-2019
08-12-2019
09-12-2019
10-12-2019
11-12-2019
12-12-2019
13-12-2019
14-12-2019
15-12-2019
16-12-2019
17-12-2019
18-12-2019
19-12-2019
20-12-2019
21-12-2019
22-12-2019
23-12-2019
24-12-2019
25-12-2019
26-12-2019
27-12-2019
28-12-2019
29-12-2019
30-12-2019
31-12-2019
01-01-2020
02-01-2020
03-01-2020
04-01-2020
05-01-2020
06-01-2020
07-01-2020
08-01-2020
09-01-2020
10-01-2020
11-01-2020
12-01-2020
13-01-2020
14-01-2020
15-01-2020
16-01-2020
17-01-2020
18-01-2020
19-01-2020
20-01-2020
21-01-2020
22-01-2020
23-01-2020
24-01-2020
25-01-2020
26-01-2020
27-01-2020
28-01-2020
29-01-2020
30-01-2020
31-01-2020
01-02-2020
02-02-2020
03-02-2020
04-02-2020
05-02-2020
06-02-2020
07-02-2020
08-02-2020
09-02-2020
10-02-2020
11-02-2020
12-02-2020
13-02-2020
14-02-2020
15-02-2020
16-02-2020
17-02-2020
18-02-2020
19-02-2020
20-02-2020
21-02-2020
22-02-2020
23-02-2020
24-02-2020
25-02-2020
26-02-2020
27-02-2020
28-02-2020
29-02-2020
01-03-2020
02-03-2020
03-03-2020
04-03-2020
05-03-2020
06-03-2020
07-03-2020
08-03-2020
09-03-2020
10-03-2020
11-03-2020
12-03-2020
13-03-2020
14-03-2020
15-03-2020
16-03-2020
17-03-2020
18-03-2020
19-03-2020
20-03-2020
21-03-2020
22-03-2020
23-03-2020
24-03-2020
25-03-2020
26-03-2020
27-03-2020
28-03-2020
29-03-2020
30-03-2020
31-03-2020
01-04-2020
02-04-2020
03-04-2020
04-04-2020
05-04-2020
06-04-2020
07-04-2020
08-04-2020
09-04-2020
10-04-2020
11-04-2020
12-04-2020
13-04-2020
14-04-2020
15-04-2020
16-04-2020
17-04-2020
18-04-2020
19-04-2020
20-04-2020
21-04-2020
22-04-2020
23-04-2020
24-04-2020
25-04-2020
26-04-2020
27-04-2020
28-04-2020
29-04-2020
30-04-2020
01-05-2020
02-05-2020
03-05-2020
04-05-2020
05-05-2020
06-05-2020
07-05-2020
08-05-2020
09-05-2020
10-05-2020
11-05-2020
12-05-2020
13-05-2020
14-05-2020
15-05-2020
16-05-2020
17-05-2020
18-05-2020
19-05-2020
20-05-2020
21-05-2020
22-05-2020
23-05-2020
24-05-2020
25-05-2020
26-05-2020
27-05-2020
28-05-2020
29-05-2020
30-05-2020
31-05-2020
01-06-2020
02-06-2020
03-06-2020
04-06-2020
05-06-2020
06-06-2020
07-06-2020
08-06-2020
09-06-2020
10-06-2020
11-06-2020
12-06-2020
13-06-2020
14-06-2020
15-06-2020
16-06-2020
17-06-2020
18-06-2020
19-06-2020
20-06-2020
21-06-2020
22-06-2020
23-06-2020
24-06-2020
25-06-2020
26-06-2020
27-06-2020
28-06-2020
29-06-2020
30-06-2020
01-07-2020
02-07-2020
03-07-2020
04-07-2020
05-07-2020
06-07-2020
07-07-2020
08-07-2020
09-07-2020
10-07-2020
11-07-2020
12-07-2020
13-07-2020
14-07-2020
15-07-2020
16-07-2020
17-07-2020
18-07-2020
19-07-2020
20-07-2020
21-07-2020
22-07-2020
23-07-2020
24-07-2020
25-07-2020
26-07-2020
27-07-2020
28-07-2020
29-07-2020
30-07-2020
31-07-2020
01-08-2020
02-08-2020
03-08-2020
04-08-2020
05-08-2020
06-08-2020
07-08-2020
08-08-2020
09-08-2020
10-08-2020
11-08-2020
12-08-2020
13-08-2020
14-08-2020
15-08-2020
16-08-2020
17-08-2020
18-08-2020
19-08-2020
20-08-2020
21-08-2020
22-08-2020
23-08-2020
24-08-2020
25-08-2020
26-08-2020
27-08-2020
28-08-2020
29-08-2020
30-08-2020
31-08-2020
01-09-2020
02-09-2020
03-09-2020
04-09-2020
05-09-2020
06-09-2020
07-09-2020
08-09-2020
09-09-2020
10-09-2020
11-09-2020
12-09-2020
13-09-2020
14-09-2020
15-09-2020
16-09-2020
17-09-2020
18-09-2020
19-09-2020
20-09-2020
21-09-2020
22-09-2020
23-09-2020
24-09-2020
25-09-2020
26-09-2020
27-09-2020
28-09-2020
29-09-2020
30-09-2020
01-10-2020
02-10-2020
03-10-2020
04-10-2020
05-10-2020
06-10-2020
07-10-2020
08-10-2020
09-10-2020
10-10-2020
11-10-2020
12-10-2020
13-10-2020
14-10-2020
15-10-2020
16-10-2020
17-10-2020
18-10-2020
19-10-2020
20-10-2020
21-10-2020
22-10-2020
23-10-2020
24-10-2020
25-10-2020
26-10-2020
27-10-2020
28-10-2020
29-10-2020
30-10-2020
31-10-2020
01-11-2020
02-11-2020
03-11-2020
04-11-2020
05-11-2020
06-11-2020
07-11-2020
08-11-2020
09-11-2020
10-11-2020
11-11-2020
12-11-2020
13-11-2020
14-11-2020
15-11-2020
16-11-2020
17-11-2020
18-11-2020
19-11-2020
20-11-2020
21-11-2020
22-11-2020
23-11-2020
24-11-2020
25-11-2020
26-11-2020
27-11-2020
28-11-2020
29-11-2020
30-11-2020
01-12-2020
02-12-2020
03-12-2020
04-12-2020
05-12-2020
06-12-2020
07-12-2020
08-12-2020
09-12-2020
10-12-2020
11-12-2020
12-12-2020
13-12-2020
14-12-2020
15-12-2020
16-12-2020
17-12-2020
18-12-2020
19-12-2020
20-12-2020
21-12-2020
22-12-2020
23-12-2020
24-12-2020
25-12-2020
26-12-2020
27-12-2020
28-12-2020
29-12-2020
30-12-2020
31-12-2020
01-01-2021
02-01-2021
03-01-2021
04-01-2021
05-01-2021
06-01-2021
07-01-2021
08-01-2021
09-01-2021
10-01-2021
11-01-2021
12-01-2021
13-01-2021
14-01-2021
15-01-2021
16-01-2021
17-01-2021
18-01-2021
19-01-2021
20-01-2021
21-01-2021
22-01-2021
23-01-2021
24-01-2021
25-01-2021
26-01-2021
27-01-2021
28-01-2021
29-01-2021
30-01-2021
31-01-2021
01-02-2021
02-02-2021
03-02-2021
04-02-2021
05-02-2021
06-02-2021
07-02-2021
08-02-2021
09-02-2021
10-02-2021
11-02-2021
12-02-2021
13-02-2021
14-02-2021
15-02-2021
16-02-2021
17-02-2021
18-02-2021
19-02-2021
20-02-2021
21-02-2021
22-02-2021
23-02-2021
24-02-2021
25-02-2021
26-02-2021
27-02-2021
28-02-2021
29-02-2021
01-03-2021
02-03-2021
03-03-2021
04-03-2021
05-03-2021
06-03-2021
07-03-2021
08-03-2021
09-03-2021
10-03-2021
11-03-2021
12-03-2021
13-03-2021
14-03-2021
15-03-2021
16-03-2021
17-03-2021
18-03-2021
19-03-2021
20-03-2021
21-03-2021
22-03-2021
23-03-2021
24-03-2021
25-03-2021
26-03-2021
27-03-2021
28-03-2021
29-03-2021
30-03-2021
31-03-2021
01-04-2021
02-04-2021
03-04-2021
04-04-2021
05-04-2021
06-04-2021
07-04-2021
08-04-2021
09-04-2021
10-04-2021
11-04-2021
12-04-2021
13-04-2021
14-04-2021
15-04-2021
16-04-2021
17-04-2021
18-04-2021
19-04-2021
20-04-2021
21-04-2021
22-04-2021
23-04-2021
24-04-2021
25-04-2021
26-04-2021
27-04-2021
28-04-2021
29-04-2021
30-04-2021
01-05-2021
02-05-2021
03-05-2021
04-05-2021
05-05-2021
06-05-2021
07-05-2021
08-05-2021
09-05-2021
10-05-2021
11-05-2021
12-05-2021
13-05-2021
14-05-2021
15-05-2021
16-05-2021
17-05-2021
18-05-2021
19-05-2021
20-05-2021
21-05-2021
22-05-2021
23-05-2021
24-05-2021
25-05-2021
26-05-2021
27-05-2021
28-05-2021
29-05-2021
30-05-2021
31-05-2021
01-06-2021
02-06-2021
03-06-2021
04-06-2021
05-06-2021
06-06-2021
07-06-2021
08-06-2021
09-06-2021
10-06-2021
11-06-2021
12-06-2021
13-06-2021
14-06-2021
15-06-2021
16-06-2021
17-06-2021
18-06-2021
19-06-2021
20-06-2021
21-06-2021
22-06-2021
23-06-2021
24-06-2021
25-06-2021
26-06-2021
27-06-2021
28-06-2021
29-06-2021
30-06-2021
01-07-2021
02-07-2021
03-07-2021
04-07-2021
05-07-2021
06-07-2021
07-07-2021
08-07-2021
09-07-2021
10-07-2021
11-07-2021
12-07-2021
13-07-2021
14-07-2021
15-07-2021
16-07-2021
17-07-2021
18-07-2021
19-07-2021
20-07-2021
21-07-2021
22-07-2021
23-07-2021
24-07-2021
25-07-2021
26-07-2021
27-07-2021
28-07-2021
29-07-2021
30-07-2021
31-07-2021
01-08-2021
02-08-2021
03-08-2021
04-08-2021
05-08-2021
06-08-2021
07-08-2021
08-08-2021
09-08-2021
10-08-

[illegible]

Hoogteprofiel W-O

